

**RIITTÄVÄTKÖ HYVIKSET KORVAAMAAN
PUUTTUVAN OPINTOPSYKOLOGIN?**

JYVÄSKYLÄN YLIOPIPPILASLEHTI 26. TAMMIKUUTA – 15. HELMIKUUTA 2015 55. VUOSIKERTA

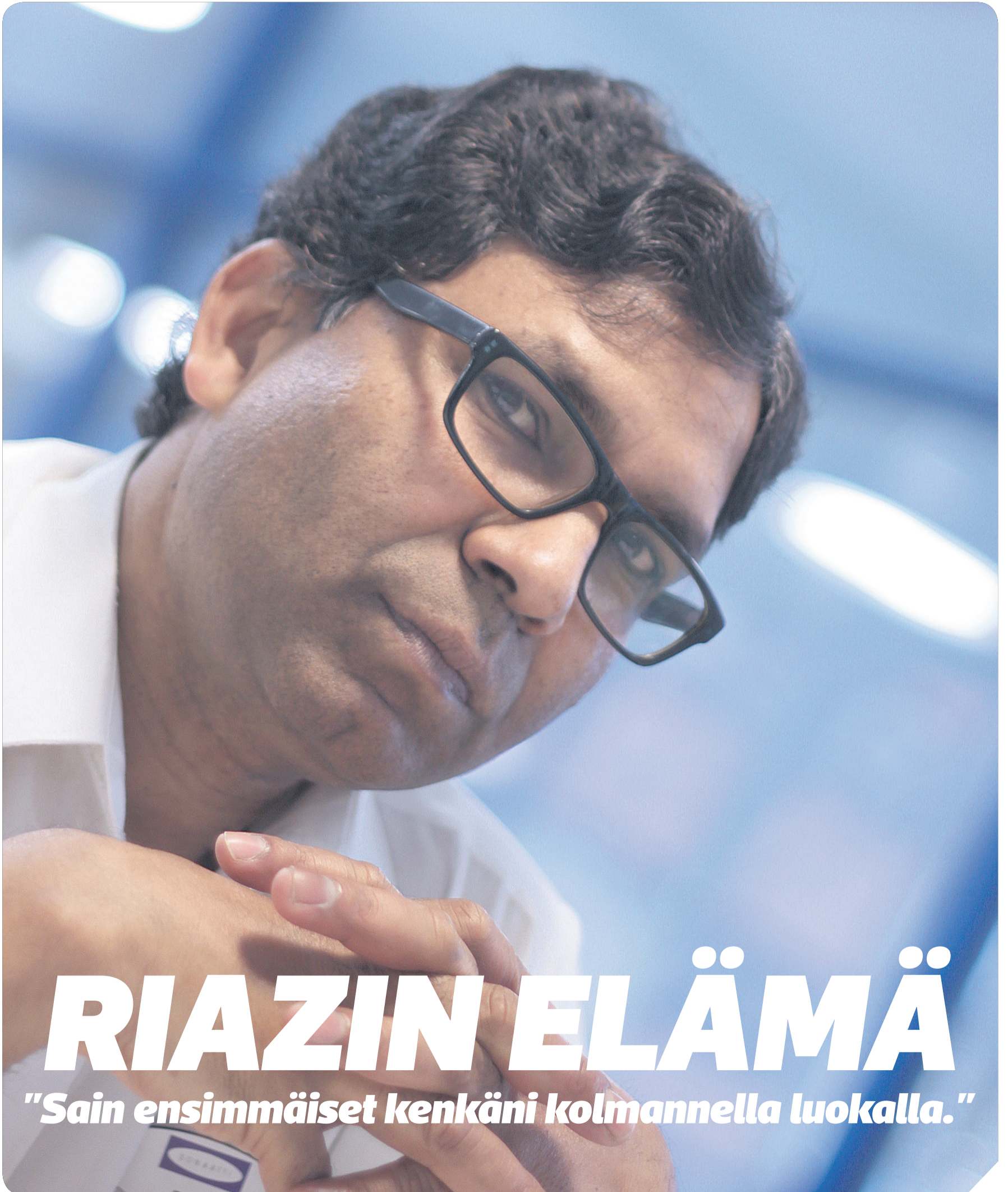
1

ENGLANTI JYRÄÄ
TIETEESSÄ

ESIINTYMISKAMMO
KONTROLLIIN

ARVIOIMME KAIKKI
VARES-ELOKUVAT

JYLIKÄRI

RIAZIN ELÄMÄ

"Sain ensimmäiset kenkäni kolmannella luokalla."

Parannusta pahoinvointiin

Tammikuista trendiä seurailleen tämä lehti on täynnä hyvinvointiasiaa. Kirjoitamme opintopsykologeista, esiintymisjännityksestä ja hyvinvointipuheesta yleensä.

Jokaista näistä aiheista on ehdotettu meille toimituksen ulkopuolelta, ja vastaavia nousee esiin jatkuvasti. Opiskelijoiden keskuudessa hyvinvointiin liittyvälle keskustelulle ja tuelle näkyy olevan kova tarve. Johtopäätöstä tukee valitettavasti myös Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö: YTHS:n mukaan sen asiakkaita joka viides hakee apua mielen-terveyden ongelmiin, usein masennukseen ja ahdistukseen.

Moni opiskelija kaipaa varmasti ihan psykologin tai psykiatrin apua. Väärän opiskelualan tai -tekniikan aiheuttamaa stressiä voisi kuitenkin ratkoa entistä tehokkaammin jo yliopistolla.

JYVÄSKYLÄÄN ON toivottu opintopsykologia vuosien ajan, mutta yliopisto ei ole lämmennyt ajatukselle. Psykologin puuttuminen on Suomen mittakaavassa poikkeuksellista, itse asiassa meidän lisäksi vain Lapin yliopistolla sellaista ei ole.

Yliopisto vastaa arvosteluun painottamalla muutama vuosi sitten perustetun Student Life -toimintamallin menestystä. Student Lifen sisälle kuuluu monenlaista opiskelijan hyvinvointiin vaikuttavaa hanketta ja toimintaa, yhtenä opiskelijoita tukeva hyväis-neuvonta. Suunnittelija Hanna Laitinen arvioi, että Student life kykenee tarjoamaan laajemman ja saavutettavamman avun opiskelijoille kuin yksi opintopsykologi pystyisi.

YTHS:N MUKAAN SEN ASIAKKAISTA JOKA VIIDES HAKEE APUA MIELEN-TERVEYDEN ONGELMIIN, USEIN MASENNUKSEEN JA AHDISTUKSEEN.

Tämä voi hyvin pitää paikkansa, sillä toimintamalli on onnistunut tuomaan samaan ketjuun erilaisia avun lähteitä TE-toimiston ammatinvalintapsykologeista psykologian laitoksen asiantuntijoihin. Ja jos psykologin palkkausta jarruttaakin rahan puute, kyllä yliopisto joutuu Student Lifeakin rahallisesti tukemaan.

Laitisen mukaan toimintamalli on Suomessa ainutlaatuinen ja se on herättänyt runsaasti kiinnostusta myös muissa yliopistoissa.

SILTI JYVÄSKYLÄN yliopistossa tuntuu olevan henkilökohtaisen ammattineuvojan mentävä aukko. Opintopsykologin konsultaation lisäksi meillä ei pitkään aikaan ole tarjottu mahdollisuutta henkilökohtaiseen uraohjaukseen, joka ulottuisi yksittäisiä aloja laajemmalle.

Yliopisto heittää pallon TE-toimistolle. Sieltä löytyy varmasti asiantuntemusta, mutta oppilaitoksen oma ohjaus voisi olla opiskelijalle helpommin lähestyttävää. Lisäksi yliopiston nettisivut ohjaavat etsijää TE-palveluiden urasuunnittelupsykologille, mutta annettu linkki johtaa vain toimiston etusivulle. Erityisesti jyvaskyläläisiä korkeakouluopiskelijoita palvelevan psykologin löytäminen verkosta vaatiikin sitten salapoliisityötä.

Yliopistomailmaan erikoistuvan ohjauksen tarvetta kuitenkin on, mistä kertoo jo alanvaihtajien suuri määrä. Seuraukset näkyvät varmasti terveydenhuoltoa myöten: mönkään mennyt alavalinta jos jokin kuormittaa, stressaa ja lopulta ahdistaa opiskelijaa.

Minna Tiainen

paatoimittaja@jylkkari.fi

Opiskelijakortilla keittolounas 2,60€

Kasvisravintola

Tervetuloa terveelliselle ja virkistävälle lounaalle!

Tarjoilemme päivän tuoreista raaka-aineista valmistettua vegaanista kasvisruokaa.

Kauppakatu 11, Jyväskylä

Avoinna joka arkipäivä klo 11.00 -14.30.

Vastaus kulttuurivaliokunnalle

KULTTUURIVALIOKUNTA kritisoi Jylkkärissä 11/2014 edelliseen numeroon kirjoittamaani Käpy selän alla -arviota: teos sai arvosanan 1/5 siksi, että tuo alun perin filmillä levitetty teos esitettiin Kampus Kinossa digikopiona. Huomautettakoon, että murska-arvioni koski nimenomaan Kävyä Kino-näytöstä. Tiedän, miltä kyseinen elokuva näyttää sekä filmikopiona että 4k-digirestauraationa. Kyseessä ei ole "sisällöllisesti" sama teos: elokuvat eivät ole proosaa, vaan visuaalisuus on erottamaton osa niiden sisältöä.

Kävyä versioiden ero on sama kuin alkuperäisellä Mona Lisalla ja sen julistekopiolla. Kaiketi Louvressakin voisi käytännöllisyyden nimissä olla esillä mieluummin juliste kuin originaalimaalaus sen takia, että suuri yleisö ei kuitenkaan havaitse niiden välillä mitään eroa... mutta yhtä hyvin voisimme selailla kuvakirjaa kotona. Ja yhtä hyvin voimme katsella digi-Kävyä televisiostamme, ja kutsua kaverit käymään teatterimaisen ryhmäelämyksen luodaksemme.

Kävyä saatavilla oleva, alle 10 vuotta vanha filmikopio ei suinkaan ole "naarmuinen", minkä leiman valiokunta antaa vastineessaan kaikille maailman filmeille. Teoksen esittäminen diginä Kinon monipuolisen laitteiston puitteissa oli moraalinen valinta, mikä vesitti alkuperäisvision. Vakavamielisenä kirjoittajana - joka yhä uskoo elokuvien olevan taidetta eikä miten tahansa rullailtavissa olevia kulu-tushyödykkeitä - en voi antaa valiokunnalle moisesta syntyneen papereita.

Petteri Kalliomäki

OPISKELIJA ALE -25%
(kehukset ja linssit).

JYVÄS Optiikka

DAILIES Aqua Comfort Plus
20€/30 kpl
PIILOLASEJA AINA VARASTOSSA

Kauppakatu 5, Jyväskylä
(Vakiopainetta vastapäätä)
Puh. (014) 212 838
www.jyvasoptiikka.fi

VUOKRATTAVANA

Kaksio 53,5 m²
Kolmio 77 m²
lähellä keskustaa

Täytä sähköinen vuokra-asuntohakemus
www.wh-asunnot.fi

Tai soita ja kysy lisää

- Jari Mäklin 020 752 9373
- Ilari Kaasinen 020 752 9372
- Jorma Kilpikoski 020 752 9378

Vaajakoskentie 20 C, 40400 JKL

WH - ASUNNOT
Helpomman asumisen asiantuntija

Soitellaessa kiinteän puhelinverkon liittymästä 8,35 snt/puhelu+7,02 snt. Matkaviestinverkon liittymästä 8,35 snt/puhelu+17,17 snt/min.

Kartalla

"MAUTON OTSIKKO AIHEUTTI VASTAREAKTION ENKÄ LUKENUT JUTTUA. #MUKARÄVÄKKÄ #JUNNUMAINEN #HÖNTYILY #ELÄMÄ"

Juho Tuomisto kommentoi Jylkkärin säveltäjä Olli Moilasesta kertontta Vittumainen ammatti -artikkelia Twitterissä.

Lukukausimaksut uhkaavat Suomea, muualla Euroopassa ne ovat arkipäivää. Vilkaisimme, miten maanosamme kohtelee opiskelijan kukkaroa.

ISO-BRITANNIA

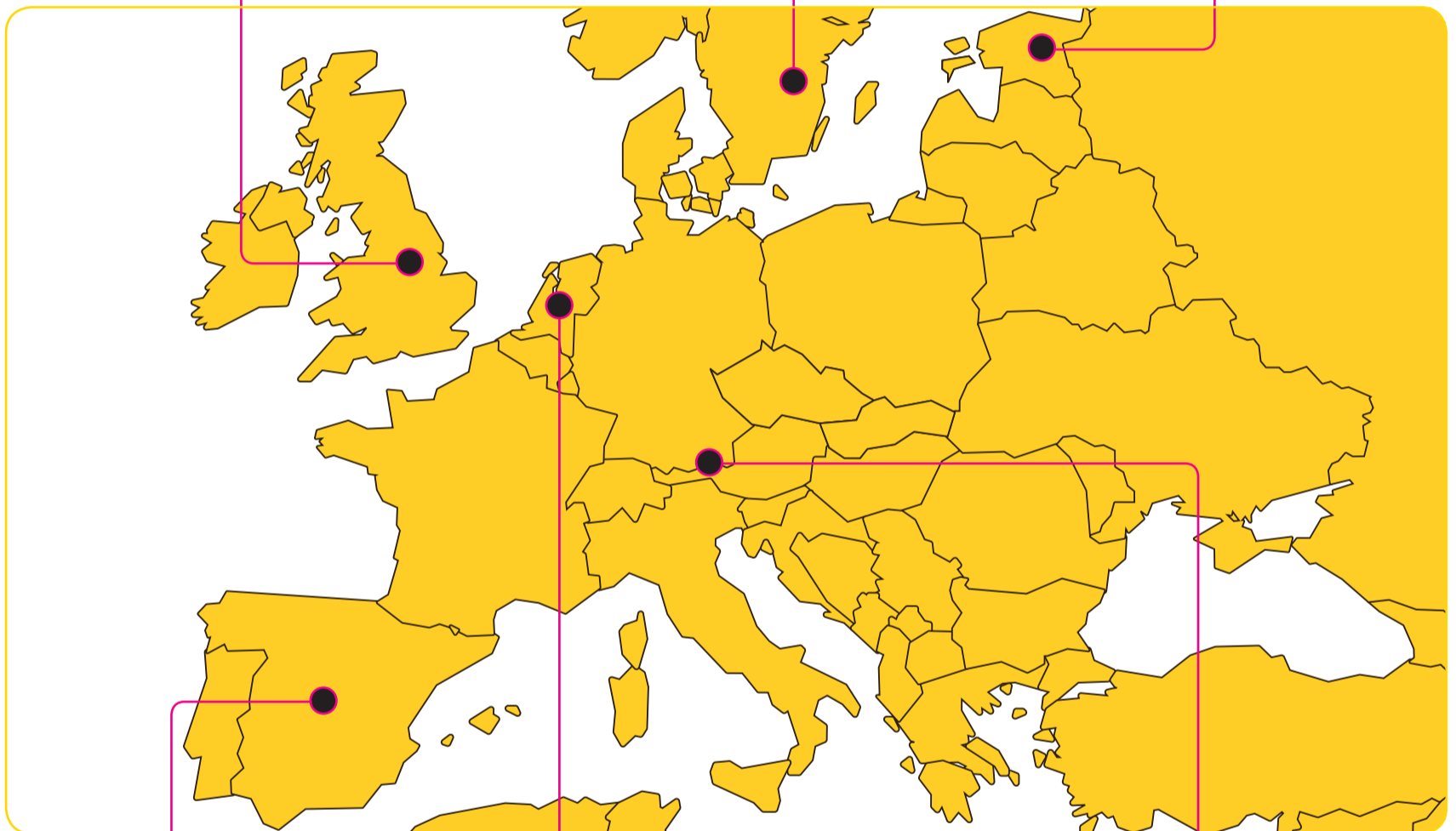
Iso-Britannia on Euroopan kalleimpia maita opiskella. Opiskelu kustantaa keskimäärin 11 000 euroa vuodessa. Kustannukset vaihtelevat alueittain. Skotlannissa alempi korkeakoulututkinto on maksuton EU-alueelta tuleville.

POHJOISMAAT

Pohjoismaissa korkeakouluopiskelu on maksutonta sekä alemman että ylempään korkeakoulututkinnon osalta. Ulkomaisille opiskelijoille vain Islanti ja Norja ovat täysin maksuttomia. Suomessa on ehdotettu vähintään 4000 euron lukukausimaksua EU- ja ETA-alueen ulkopuolisille opiskelijoille.

VIRO

Vuodesta 2013 alkaen vironkieliset tutkinnot ovat olleet maksuttomia, jos opiskelija suorittaa vähintään 60 opintopistettä vuodessa. Uudistus ei koske yksityisiä korkeakouluja. Muilla kielillä suoritettavat opinnot voivat maksaa yli 5000 euroa vuodessa.

ESPANJA

Suosituimman Erasmus-vaihtokohteen, Espanjan, opintomaksut riippuvat muun muassa koulutusalaista ja suoritettujen opintopisteiden määrästä. Keskimäärin kustannukset ovat 1000–2000 euroa lukuvuodelta.

ALANKOMAAT

Alankomaissa opinnot maksavat noin 2000 euroa vuodessa. EU:n ulkopuolisille opiskelijoille opinnot ovat kalliimpia. Erityisesti alle 30-vuotiailla EU:n kansalaisilla on myös hyvät edellytykset saada tukea ja lainaa opintoihinsa.

SAKSA & ITÄVALTA

Saksassa ollaan luopumassa lukukausimaksuista, ja suurimmassa osassa osavaltioita opetus on maksutonta. Yksityiset oppilaitokset perivät maksuja, joiden määrä vaihtelee muun muassa oppiaineen ja opetuskielen mukaan. Itävallassa opiskelu on maksutonta.

JYLKKÄRIN TOIMITUS

Opinkivi, 1. kerros, huoneet 119–120
Keskussairaalantie 2, 40600 Jyväskylä
jylkkari@jylkkari.fi

Päätoimittaja: Minna Tiainen
paatoimittaja@jylkkari.fi
p. 045 137 1957

Toimittaja:
Arimo Kerkelä
toimittaja@jylkkari.fi
p. 050 353 3362

Kuvaaja-graafikko:

Perttu Puranen
sivari@jylkkari.fi
p. 050 353 2676

Kannen kuva: Perttu Puranen
Painos: 6000 kpl
Painopaikka: Botnia Print Oy,
Kokkola
p. 06 4186750

ISSN 0356-7362

ILMOITUKSET

Valto Merta:
044 9880 408
valto.merta@jylkkari.fi

Jylkkärin kevään
ilmestymispäivät:
16.2.
9.3.
30.3.
27.4.

SEURAAVAT AVUSTAJAPALAVERIT

TULE TEKEMÄÄN KANSSAMME JYLKKÄRIÄ!

Jylkkäri järjestää avustajapalaverin aina lehden ilmestymistä seuraavana tiistaina Opinkiven saunalla klo 14.00–16.00.

Mitään aiempaa kokemusta emme edellytä, vaan olemme paikalla auttaaksemme mahdollisimman monia luomaan itse kaupunkiin lehden, jota opiskelijat haluavat tehdä ja lukea.

ti 27.1.
ti 17.2.
ti 10.3.
ti 31.3.

teksti Emmakaisa Jokiniemi kuva Perttu Puranen

Opintopsykologi puuttuu yhä

TUKI. Jyväskylän yliopistossa opiskelijalla on käytettävissään kattava tukiverkosto, mutta yksi uupuu: opintopsykologi. Tilanne on ainutlaatuinen Suomessa.

Opiskelua tukevaa ammat-
tiapua on Jyväskylän yli-
opistossa poikkeukselli-
sen vaikea saada. Yliopis-
tomme on Lapin yliopiston
ohella Suomen ainoa yliopisto, jossa ei
ole opintopsykologia. Lapin yliopistos-
sakin toimii silti ammattikorkeakoulun
kanssa yhteinen korkeakouluopintojen
ohjaaja.

Opintopsykologin saaminen Jyväskylän yliopistoon on ollut pitkä ja tois-
taiseksi tulokseton projekti. Ylioppilas-
kunta on ajanut asiaa vuosia.

Opintopsykologiverkoston puheen-
johtaja **Sara Miihkinen** harmittelee tilannetta.

”On merkittävä puute, ettei opiskelijalla ole mahdollisuutta päästä juttelemaan opintopsykologin kanssa niin halutessaan. Esimerkiksi opiskelu-uupumuksen ennaltaehkäisy ja siitä selviäminen on yleinen ongelma, jossa opintopsykologilla on suuri rooli.”

Opintopsykologin ohjauksessa käy paljon opiskelijoita, jotka kokevat, että mielenterveyspalvelut eivät ole oikea paikka ongelmien ratkomiseen.

”Opintopsykologin puoleen kääntyy moni sellainen opiskelija, joka on toimintakykyinen, mutta kaipaa ohjausta johonkin tiettyyn opintoihin liittyvään asiaan”, Miihkinen toteaa.

”Silloin kun opintopsykologia ei korkeakoulussa ole, tällaisilla opiskelijoilla ei ole paikkaa, jossa keskustella asioistaan.”

Henkilökohtaisen neuvonnan lisäksi opintopsykologi vaikuttaa opiskelijoiden hyvinvointiin myös muilla tavoin.

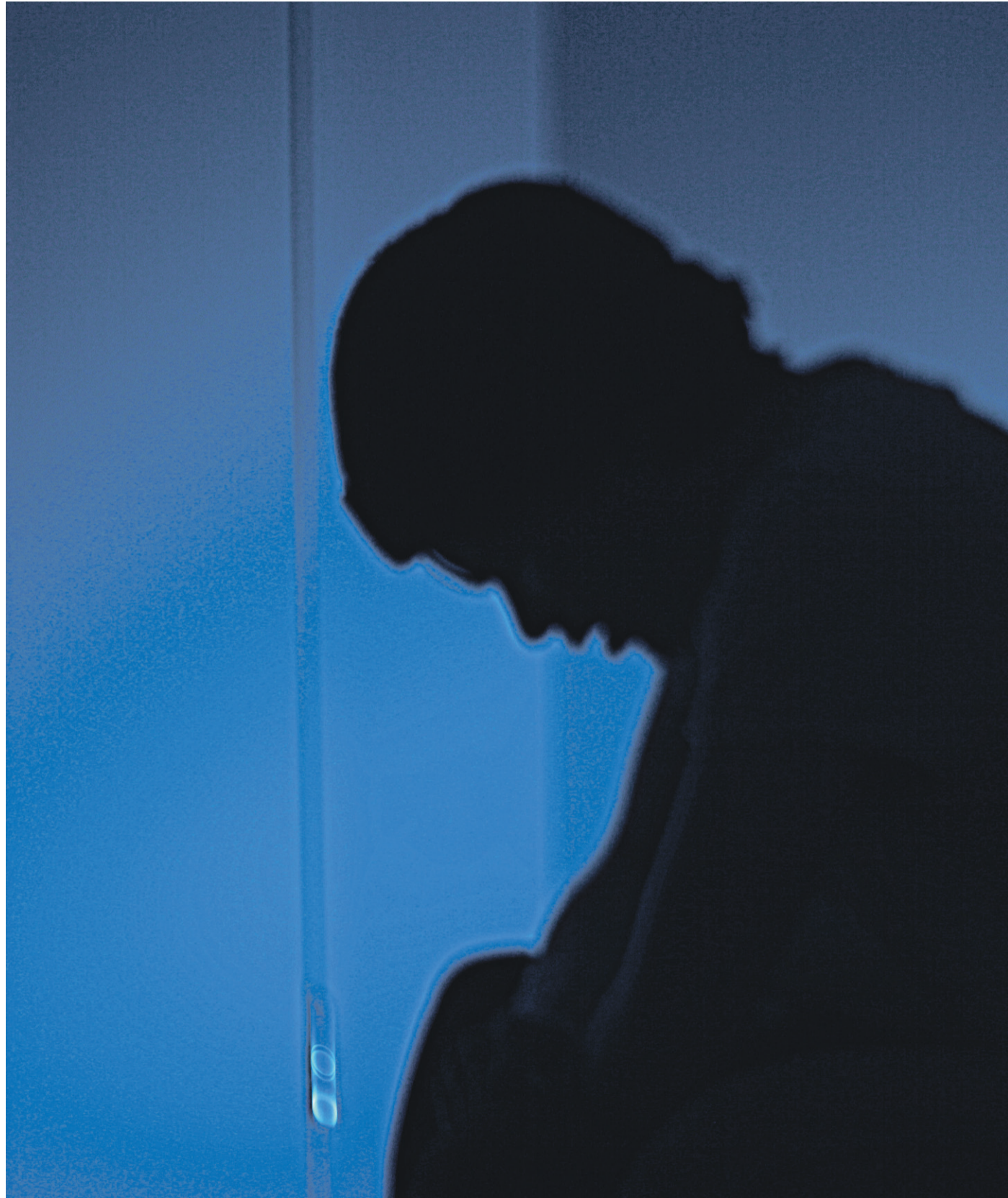
”Opintopsykologien asiantuntemusta voitaisiin hyödyntää koulutuksen suunnittelussa ja henkilökunnan kouluttamisessa.”

MIIHKINEN USKOO, että opintopsykologi tuottaa lopulta korkeakoululle enemmän rahaa kuin vie. Helsingin yliopistossa on jopa tehty laskelmia, kuinka tuotteliasta opintopsykologin työ on.

Helsingin yliopistossa opintopsykologina toimivan **Mikko Inkisen** mukaan yhden opintopsykologin on arvioitu tuottavan yliopistolle vuodessa noin 40 000 - 80 000 euroa.

”Opintopsykologin arvo yliopistolle on tietysti karkea arvio. Arviossa on tärkeää muistaa se, että opintopsykologin työ ei ole pelkästään yksilöohjausta, vaan työ pitää sisällään myös vaikuttamista oppilaitoksen rakenteisiin ja opetukseen sekä tutkimusta.

Tuloksellisin osa opintopsykologin työssä on kuitenkin yksilö- ja ryhmäohjaus, sillä niillä näyttää olevan selkeä yhteys opintopisteiden kertymiseen.

”Ohjauksen kuluessa opiskelijat kokevat voivansa paremmin ja he kokevat, että opinnot sujuvat paremmin. Opintojen sujuvuus taas korreloi hyvin opintopistekertymään, joten on oletettavaa, että opiskelijat saavat myös enemmän opintopisteitä käytyään opintopsykologilla, mikä taas vaikuttaa yliopiston saamaan rahoitukseen.”

Inkinen painottaa, että taloudellinen arvo ei kuitenkaan ole opintopsykologin työn lähtökohta.

”Itse ajattelen, että työni on tuloksellista, jos opiskelija minun ohjauksessa käytyään kokee elämänsä ja opintonsa mielekkäämmäksi.”

HYVIKSISTÄ ON SAATU PALJON HYVÄÄ PALAUTETTA, MUTTA AMMATTIAUTTAJA ON AINA AMMATTIAUTTAJA.

SYKSYLLÄ 2013 jokaiselle Jyväskylän yliopiston laitokselle nimettiin omat ”hyvikset” helpottamaan opiskelijan arkea.

”Hyvis-toiminnan idea oli, että se vähän niin kuin korvaisi opintopsykologin puuttumista”, kertoo JY:n sosiaali-
sihteerit **Karoliina Vainikainen**.

”Tarkoituksena on, että hyväkselle voisi mennä juttelemaan opintoihin liittyvistä tai niihin vaikuttavista murheista.”

JY:n kanta on pitkään ollut ja on edelleen se, että opintopsykologi pitäisi saada Jyväskylän yliopistoon.

”En näe, että hyvikset ja opintopsy-

Jyväskylältä

KYSYN VAAN

JYLKKÄRI KYSY YPISKELIJOIDEN MIELTÄ KUTKUTTAVIA KYSYMYKSIÄ.

Miksei meillä ole opinto-psykologia?

Miksei Jyväskylän yliopistossa ole opintopsykologia, vararehtori Helena Rasku-Puttonen?

"Jyväskylän yliopisto on päätenyt kehittämään laaja-alaisen opiskelijoiden hyvinvointia ja opiskelua edistävän toimintamallin, jonka lähtökohtana on tarjota opiskelijoille matalan kynnyksen apua yksiköissä (Hyvis-toiminta) ja painottaa ennaltaehkäiseviä opiskelijan omia voimavaroja tukevia malleja (esimerkiksi Opiskelijan Kompassi, ajankäyttöä ja opiskelua tukeva opintokokonaisuus ensimmäisen vuoden opiskelijoille, opintojen ohjauksen kehittäminen).

Käytämme tästä nimitystä Student Life -toimintamalli. Tämän kokonaisuuden sisällä pyritään siihen, että opiskelijoiden ongelmat eivät pääse kasautumaan ja että YTHS:n voimavarat olisivat tarjolla niille opiskelijoille, jotka niitä eniten tarvitsevat."

Arimo Kerkelä

Opintojen solmuja avataan myös YTHS:llä

OPINTOIHIN LIITTYVISTÄ huolista puhutaan myös YTHS:n psykologien vastaanotolla paljon, kertoo Jyväskylän YTHS:n psykologi **Marjo Kotimäki**.

"Aina ei ole mahdollista erottaa selkeitä opiskelutottumuksiin tai vaikkapa oppimisvaikeuksiin liittyviä kysymyksiä, vaan usein psyykkiset pulmat ja kehitykselliset huolet kietoutuvat opiskelun ongelmiin." Vaikkeudet opiskelussa ovat usein esillä YTHS:n psykologien vastaanotolla, vaikka tulosyys olisi jokin muu mieltä painava asia.

"Ajoittain vastaanotolla tulee eteen tilanteita, joissa opiskelija tarvitsee oppimisstrategioidensa ja opiskelutottumustensa tarkempaan selvittelyyn apua tai jokin vaihe opinnoissa ei etene samalla tapaa sujuvasti kuin aiemmat", Kotimäki kertoo.

Psykologi muistuttaa, että opintojen tökkiessä opiskelijan saatavilla on myös muita tukiverkostoja YTHS:n lisäksi. Hän mainitsee, että silloin kun on pääasiassa kyse oppimisen ongelmista tai opiskelutottumusten pulmista, ensisijainen henkilö arvioimaan tilannetta opiskelijan kanssa voisi olla esimerkiksi opinto-ohjauksesta vastaava henkilö, laitoksen opettaja tai hyvis.

"Lähestymistapa on tällöin selkeämmin opintopsykologinen kuin psyykkisten pulmien tutkimiseen ja hoitoon paneutua."

Emmakaisa Jokiniemi

kologi sulkisivat toisiaan mitenkään pois. Hyviksistä on saatu paljon hyvää palautetta, mutta ammattiauttaja on aina ammattiauttaja."

Yhden opintopsykologin voimin olisi vaikeaa pyörittää henkilökohtaisia vastaanottoja yli 14 000 opiskelijan yliopistossa, mutta Vainikaisen mukaan opintopsykologi olisi silti toivottu lisä hyvinvoinnin kehittämisen taustajoukkoihin.

"Hyviksien konsultaatio, terveyden edistäminen, henkilökunnan ja tutorien koulutus. Esimerkiksi tällaisissa asioissa Jyväskylässä tarvittaisiin opintopsykologia," Vainikainen visioi.

JYY myi enemmistönsä Kampus Datasta

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTON ylioppilaskunta myi osake-enemmistönsä Kampus Data Oy:stä. Ylioppilaskunnan edustajisto päätti myynnistä kokouksessaan 22. tammikuuta.

Tietotekniikan laite- ja palvelumyyntiin ja tuotantoon erikoistuneen yrityksen toiminta on ollut jo pitkään kannattamatonta. Vuonna 2013 yritys teki tappiota 90 500 euroa. Viime vuonna tappiota kertyi vielä vahvistamattoman laskelman mukaan noin 870 000 euroa.

Viime vuoden tappiot selittyvät yleisen markkinatilanteen lisäksi yhtiön laajoilla sopeuttamistoimenpiteillä, joilla tulosta pyrittiin paikkaamaan. Kampus Data muun muassa vähensi henkilöstöään ja yhtiön johto vaihdettiin. Lisäksi yritys luopui Kampus Kirja -kirjakaupastaan sekä myymälästään Tampereella.

Tähän asti Kampus Data Oy on ollut täysin Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunnan omistama tytäryhtiö. Yritysjärjestelyissä JYY myi 71% osa-

ke-enemmistön vaasalaiselle Multi-tronic Oy:lle.

"JYY hyötyy kaupasta siten, että suurin liiketoiminnallinen riski katoaa. JYYn ei tarvitse enää jatkossa pääomittaa yhtiötä, ja se pystyy keskittymään ydintoimintaansa, kuten asuntojen ja asuinalueiden kehittämiseen opiskelijoille", JYYn toimitusjohtaja **Marko Huttunen** kommentoi kaupaa.

KOKOUKSESSAAN edustajisto päätti myös muuttaa Kampus Datan vuokra- ja muita velkoja noin 100 000 euron edestä pitkäaikaiseksi pääomalliseksi. Jo viime joulukuussa edustajisto teki päätöksen Kampus Data Oy:n pääomittamisesta 0-300 000 eurolla, jos pääoman pitäminen positiivisena sitä edellyttää. Todennäköisesti vuoden 2014 tulos edellyttää täysmittaista pääomittamista.

Kampus Data on perustettu vuonna 1987.

Arimo Kerkelä

Sivuaineportaali avattu yliopiston sivuille

Yliopiston nettisivuille on avattu uusi sivuaineportaali. Portaali kokoaa yhteen tietoa kaikista Jyväskylän yliopistosta löytyvistä sivuaineista.

IT-palveluiden kehittämässä ja tiedekuntien tuottamassa palvelussa sivuaineita voi hakea esimerkiksi tiedekuntien, opintokokonaisuuden tason

mukaan. Lisäksi sivuaineita voi erotella sen mukaan, ovatko ne vapaita kaikille opiskelijoille vai eivät.

Yhteensä palvelusta löytyy tietoa 125 eri sivuainekokonaisuudesta. Sivuaaineportaali löytyy osoitteesta <http://www.jyu.fi/sivuaineet>.

Arimo Kerkelä

THE VOICE WINTER Festival

6.-7.2.2015
@PEURUNKA AREENA

PE 6.2.2015

JANNIKA B / JUJU / ELASTINEN

LIPUT PE 6.2. / 25 € OVELTA / 22 € ENNAKKO TIKETTI.FI

LA 7.2.2015

LIPSASET / MILJONASADE / DIANDRA

LIPUT LA 7.2. / 23 € OVELTA / 20 € ENNAKKO TIKETTI.FI
2 ILLAN YHTEISLIPPU 40 € (VAIN ENNAKKOON)

PEURUNKA.FI/WINTERPOP

Kesytä hirviä, metsäkauriita ja poroja Himoksella!

A la carte -ravintola - Maittavaa maalais-gourmet ruokaa!

Ravintola HIRVIKARTANO
Hirveän hieno elämys!

Olemme avoinna ti-la klo 12-21

Heinäseläntie 381, Jämsä
info@hirvikartano.fi
Ravintola 0400 488 779

WWW.HIRVIKARTANO.FI

Englanti valloittaa tutkimuksen

TIEDE. Suomenkielistä tutkimusta tehdään yhä vähemmän. Äidinkielen hylkääminen voi etäännyttää yliopistot yhteiskunnallisesta keskustelusta.

Englannin kieli jyrää paitsi populaarikulttuurissa, myös tieteessä. Arvostetuimmat julkaisut ovat usein englanninkielisiä, ja tutkijoita ohjataan Suomessakin yhä vahvemmin kirjoittamaan englanniksi oman äidinkielen sijaan.

Kansainvälisen tiedeyhteisön valtakielellä kommunikointi ei tietenkään ole väärin, mutta mitä tapahtuu suomen kielelle, jos tutkimus tehdään pääasiassa englanniksi? Onko suomella enää sijaa tieteen kielenä edes Suomessa?

JYVÄSKYLÄN yliopiston humanistisen tiedekunnan dekaani ja suomen kielen professori **Minna-Riitta Luukka** muistuttaa suomenkielisen tutkimuksen tärkeästä yhteydestä ympäröivään kulttuuriin. Kun suomen kieli on aktiivisessa käytössä, sen käyttöala säilyy

laajana ja sanavarasto pysyy tieteessä ja tutkimuksessa ajan tasalla.

Sen sijaan pelkkä englanninkielinen tutkimus voi vähentää tutkimustiedon saatavuutta ja ymmärrettävyyttä.

”Ei voi oikein olettaa, että esimerkiksi poliittiset päättäjät, virkamiehet ja yritysten johtajat seuraisivat kansainvälisiä tutkimusjulkaisuja yhtä sujuvasti kuin suomeksi julkaistuja”, Luukka sanoo.

KOTIMAISTEN kielten tutkimuskeskuksen Kotuksen johtaja, professori **Pirkko Nuolijärvi** näkee suomen kielen käytön tieteessä tärkeänä. Suomen kielen aseman puolustaminen ei suinkaan tarkoita englannin kielen hylkäämistä, vaan molemmilla

on paikkansa tieteen maailmassa. Koska tiede- ja tutkimusyhteisö on perusluonteeltaan kansainvälinen, ei pelkällä suomen kielellä pärjää. Eikä tarvitsekaan, sillä kielitaito on jokaisen tutkijan perustyökalu ja myös etu.

Nuolijärven mukaan on luonnollista julkaista eri kielillä.

”On kuitenkin tärkeää, että tutkija julkaisee myös suomeksi. Yliopistojen tehtävänä on

osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun tieteen tekemisen lisäksi. Oman tieteenalan termistö, sanasto ja ilmaisu tulisi hallita omalla äidinkielellään, ja ne tulisi kyetä ilmaisemaan omalle kieliyhteisölleen.”

OMAN TIETEENALAN TERMISTÖ, SANASTO JA ILMAISU TULISI HALLITA OMALLA ÄIDINKIELELLÄN.

TIEDEMAAILMASSA muita kieliä käytetään huomattavasti vähemmän kuin englantia. Yliopistoissa halutaan pysyä mukana kansainvälisessä julkaisu-toiminnassa ja saada omien tutkijoiden julkaisuja alalla arvostettuihin, yleensä englanninkielisiin joulalehtiin. Englannin kielen käyttöön kannustetaan vahvasti sekä tutkimusryhmien työskentelykielenä että julkaisujen kirjoittamisen kielenä.

”Tämä kehitys ei ole mitenkään jyväsyläläinen eikä suomalainen ilmiö, vaan maailmanlaajuinen”, Luukka sanoo.

Eri tieteenaloissa on toki eroja, mutta rakenteet ja rahoitusmallit, joita luodaan ja muokataan sekä opetus- ja kulttuuriministeriössä että yliopistoissa, ohjaavat usein englanninkieliseen toimintaan.

”Täydentävän tutkimusrahoituksen hakeminen edellyttää, muutamia sää-

tiöitä lukuun ottamatta, englannin kielien käyttöä, ja julkaisu- ja rahankäytön tulokellisuusmittarit ja rahanjakomalli, urala etenemisestä puhumattakaan, edellyttävät englanniksi julkaisemista”, Luukka kertoo.

MIKÄLI SUOMI halutaan säilyttää yhtenä elinvoimaisena ja ajantasaisena tieteen kielenä, on se tietoisesti pidettävä sellaisena.

”Yliopistot ja ammattikorkeakoulut ovat tässä keskeisessä roolissa”, Nuolijärvi sanoo. ”Pitää olla tietoinen siitä, että sekä englantia että suomea tuetaan. Konkreettisesti se, että yliopiston rahamallissa näkyisi suomeksi julkaisun arvostaminen, on tärkeä kannustin. Suomi voi olla elävä, monipuolinen ja käytökelpoinen tieteen kieli vain jos sitä käytetään. Muuta ratkaisua ei ole.”

Myös Luukka on samoilla linjoilla.

”Ei suomalainen tutkimus voi käpertyä

sisään päin - tiedettä pitää viedä maailmalle ja tuoda sieltä. Tiettyyn rajaan saakka tämä on tietysti hyvä asia. Pahinta on se, jos tiedeyhteisön käytänteet viiväyttävät toimintaa niin, että suomalainen yhteiskunta jää lapsipuolen asemaan tieteellisen tiedon saajana tai jos meiltä valmistuu tohtoreita, jotka eivät osaa puhua tai kirjoittaa omasta alastaan äidinkiellään.”

Muistettava on myös se, että kielen sisänsä ei pitäisi olla itseisarvo, vaan tarkoituksena on laadukkaan tutkimuksen tuottaminen.

”Englanniksi julkaisun ei pitäisi olla lähtökohdiltaan arvokkaampaa”, Nuolijärvi sanoo. ”Lisäksi pitäisi miettiä millaisella kielellä kirjoitetaan, eikä pelkästään sitä, että millä kielellä. Suomikaan ei ole itseisarvo jos kukaan ei saa siitä mitään tolkkua. Tutkijat tai yhteiskunta eivät hyödy, jos puhutaan käsittämättömiä.”

Hyvinvoinnin metsästäjät

Tunnen selittämätöntä iloa joka kerta, kun näen naureskelevan tupakkaringin. Näennäisen arkisessa asetelmassa on jotain kapinallista. Epäterveelliset elämäntavat ja aito yhteisöllisyys kun tuntuvat käyvän yhä harvinaisemmiksi ilmiöiksi.

Hyvinvointibuumi on totisesti vallannut koko maan. Aiheelle on omistettu messuja, blogeja ja hyllymetreittäin kirjoja. Siinä sivussa hyvinvoinnista on kasvanut valtavan tuottoisa bisnes, jonka ydinsanoma on selkeä ja houkutteleva: hyvinvointi on ostettavissa. Näissä julkaisuissa hyvinvointi tyypistyy onnistuneiden kulutusvalintojen sarjaksi. Onni löytyy superfoodeista, kuntosalilta ja mindfulness-kurssilta.

Oppi on mennyt perille. Oman hyvinvoinnin maksimoinnista on tullut jopa uusi kansalaisvelvollisuus. Itsekeskeisyys on enemmän kuin sallittua, olemmehan kaikki jo oppineet, että hyvinvoiva ihminen säteilee ihanaa energiaa ympäristöönsä. Oman navan tuijottelu on siis palvelus koko yhteisölle!

Näkemykseni on ongelmallinen. Yksilökeskeinen hyvinvointimantra sysää kaiken vastuun yksittäisen ihmisen hartaille – jokainen kantakoon vastuun omista oloistaan. Tästä ajattelutavasta on pelottavan lyhyt matka siihen johdopäätökseen, että huonommin pärjäävät ovat syyllisiä omaan tilanteeseensa. Silloin unohtuu itsestään selvä totuus: kaikilla ei ole Suomessakaan yhtäläisiä mahdollisuuksia hyvinvointiin.

Ratkaisu ei ole ohjata resurssit kirjakaupan massiiviselle self help -osastolle tai lisätä ruokavalioon chia-siemeniä. Kyse ei ole vain yksilöllisistä valinnoista vaan erilaisista lähtökohdista, yhteiskunnallisista rakenteista ja taloudellisesta eriarvoisuudesta, politiikasta. Silkasta tuurista. Ihmissuhteista ja yhteisöistä. Ei vain minusta, vaan myös sinusta ja kaikista muista – meistä.

Ebolan, Isisin ja ilmastomuutoksen runtelemasa maailmassa voi tuntua helpottavalta keskittyä johonkin, mikä on ainakin jossain määrin omassa käsissä. Itseensä käpertyminen ei kuitenkaan ole ainoa vaihtoehto. Rakentavampaa olisi keskittyä vähän enemmän siihen, mitä voisimme tehdä myös muiden hyvinvoinnin eteen. Vaikka ei pystyisikään ratkaisemaan kaikkia ongelmia, jotain voi aina tehdä.

Elämän rakentaminen ai-noastaan omia tarpeita silmällä pitäen on lyhin tie tyhyyden ja tarkoituksettomuuden tunteeeseen. Lopulta omasta navasta ei löydy mitään nöyhtää kiinnostavampaa. Siksi on hyvä nostaa välillä katse ylös. Niskat ja maailma kiittävät.

Irina Herneaho

OMAN HYVINVOINNIN MAKSIMOINNISTA ON TULLUT JOPA UUSI KANSALAISELVOLLISUUS.

JOSHUA BRAMFORD, AUSTRALIA, MUSIC, MIND & TECHNOLOGY, JYU.

"It would depend on what the tuition was. Above a certain level, I'd have to re-evaluate my decision. I probably would have come anyway because in Australia the tuition fees are very high. I love the fact Finland has free education because it's a social equaliser."

DIEGO ANDRES NIETO, COLUMBIA, INT'L BUSINESS AND ENTREPRENEURSHIP, JYU.

"The fact that there are no fees was important but not the main reason for me to come here, rather Finland's well-known education system. The tuition fees might be a good way to reduce the number of applications but on the other hand with free education Finland gives also poorer students an opportunity to study."

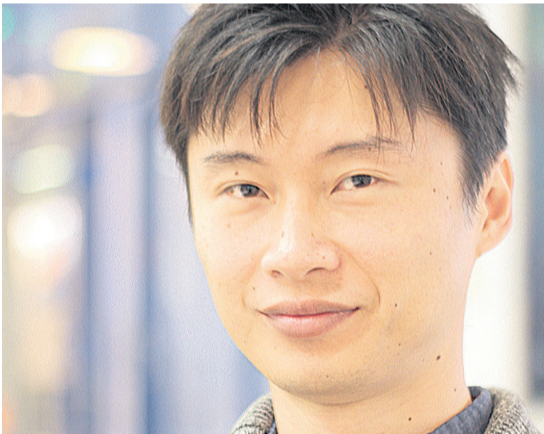
YU WANG, CHINA, EDUCATION, JYU.

"I wouldn't consider to come here to study if it costs that much. Living expenses here are high. I came for some personal reasons and because Finland has good education. It isn't wise for Finland to ask for tuition fees. The scholarship system needed could cost even more in the end."

text **Juho Takkunen** photos **Perttu Puranen**

What if we had fees?

EDUCATION POLICY. Tuition fees for students from outside the EU and EEA area have re-entered the political debate in Finland. We asked some non-EU degree students in Jyväskylä whether they would have come to study here, if they would have had to pay for it.

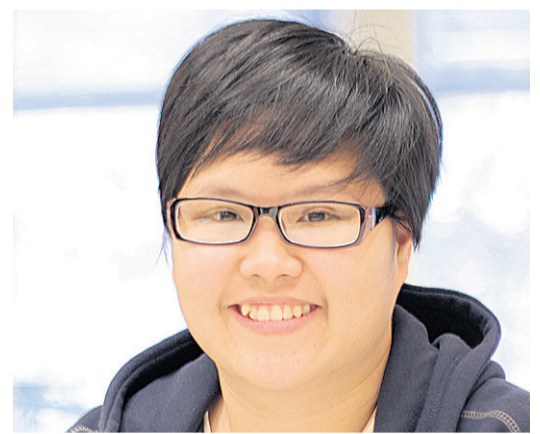
YI-TUNG (KEN) CHENG, TAIWAN, INT'L BUSINESS AND ENTREPRENEURSHIP, JYU.

"Low cost was very critical for me concerning my study program and if the Finnish government had imposed tuition fees I'd have applied to Norway or other countries. Effectiveness in Finland is not so high so the no tuition fee-policy is an advantage for you to have more international students."

ADNAN CIBARI, MOROCCO, MUSIC AND MEDIA MANAGEMENT, JAMK.

"Free education is one of the reasons why I'm here. I applied for France and England, too. Even if there were tuition fees I could have applied for Finland if I could apply for a job here."

PHUONG BUI TRAN NHU, VIETNAM, DEVELOPMENT AND INT'L COOPERATION, JYU.

"The tuition fee is the most significant thing in what comes to studying abroad, a deal-breaker. With the facilities and the quality of education here, I wouldn't hesitate to save a bit more to pay a few thousand euros per year. If the international students can pay the tuition fee it will lighten the pressure on funding."

JERRY DJABANOR, GHANA, EDUCATION, JYU.

"To be honest, if there were tuition fees I wouldn't have come to study here and I wouldn't advise it to my friends either. It's quite difficult in Finland to find a job in your study area and also for the vacations. I'm not really sure what are the main reasons for proposing the fees, they should explain the system more in detail."

DONG XU, CHINA, EDUCATION, JYU.

"If the tuition fee was not really high I still would have come here because the education at this university is highly recommended. But if it was very high I would have preferred English-speaking countries. I think it's ok to implement tuition fees, the economy is not doing very well so people should share the responsibility for the whole country."

AIDAN MENDOZA HAYWARD, CANADA (QUEBEC), EDUCATION, JYU.

"I think the tuition fees would tarnish Finland's reputation about accessibility of education for all and make the programs less attractive. With the tuition fees I would have still considered coming here but it would have been difficult. I think the government should see that we're also contributing to the Finnish economy."

Paikallisen surffaajan ja valokuvaajan Henry Espinoza Pantan tyylinäyte aallolla. Lobitos on ammattisurffaajien suosiossa huumien aaltojensa ansiosta.

PROJEKTI MARCO POLO

MATKA. Tie dokumentaristiksi voi alkaa vaikka Perun surffirannoilta.

---

teksti ja kuvat **Aino Huotari**

Nimeni on Marco Polo, kertoo humalainen nuorukainen ensimmäisenä iltanamme Lobitosissa, pienessä kalastajakylässä Pohjois-Perussa.

”Hauska tutustua. Minä olen kuningatar Isabel”, vastaa ystävänäni.

Hämmentynyt mies vaappuu keittiöön ja kysyy siellä oleskelevilta ihmisiltä, onko taloon oikeasti saapunut kuningatar. Ystävänäni ihmettelee, onko mies oikeasti nimetty tutkimusmatkajaan mukaan.

Tuona iltana saimme ensikosketuksemme tulevan dokumenttimme päähenkilöön.

LOBITOS ON noin tuhannen asukkaan kylä Tyynenmeren rannalla Pohjois-Perussa. Se elää kalastuksesta ja öljynporauksesta. Vuosi vuodelta sinne ilmestyy myös enemmän surffareita, joita saapuu kylän rannoille nauttimaan maailmanluokan aalloista.

Aaltoparatiisilla on myös pimeä puolensa. Karun kaunis miljöö kätkee varjoonsa monia sosio-poliittisia kipupisteitä korruptiosta ja koulutuksen puutteesta huumeisiin ja vesipulaan.

Tutustuimme ystävänäni **Jelena Leppäsen** kanssa Lobitosin vivahteikkaaseen elämään joulukuussa 2013, kun vietimme kylässä kolme viikkoa vapaaehtoistyössä. Silloin tapasimme ensi kertaa myös yhden sen voimakkaimmista persoonallisuuksista, paikallisen kalastajan ja surffaajan nimeltä **Marco Arias Flores**. Tuttavallisemmin Marco Polo tai Bokita.

KARUN KAUNIS MILJÖÖ KÄTKEE VARJOONSA MONIA SOSIO-POLIITTISIA KIPUPISTEITÄ KORRUPTIOSTA VESIPULAAN.

Jelena sai tuolloin idean miehestä ja kylän elämästä kertovasta dokumentista. Jo alusta asti oli selvää, ettei dokumentistamme tulisi perinteistä surf-fielokuvaa. Luomalla katsauksen yhden miehen ja hänen lähipiirinsä arkeen pyrkisimme pääsemään käsiksi Lobitosin kylää ja perulaista yhteiskuntaa määritteleviin teemoihin ja ongelmiin. Kytkisimme Marco Polon tarinan osaksi kylän historiaa ja tulevaisuutta.

ISTUMME LENTOKONEESSA matkalla New Yorkista Limaan. Lähes vuosi on vierähtänyt siitä, kun viime kerran jätimme Lobitosin taaksemme.

Edessämme siintävät kahden kuukauden kuvaukset, joissa olen mukana ilman aiempaa kokemusta videokuvaamisesta. Taskussani ovat tuoreet maisterin paperit Jyväskylän yliopistosta, jossa opiskelin englantia ja viestintää, sekä uransa alkumetreillä olevan valokuvaajan innokkuus – näillä saan luvan pärjätä. Journalistiikkaa opiskelleella Leppäsellä on hieman enemmän kokemusta; hänellä on takanaan dokumentin muodossa toteutettu käytännöllinen journalistiikan gradu *Las Madres del Barrio*, jossa hän kuvasi kotiväkivaltaa kokeneita naisia Espanjassa Sevillan ghetossa.

Leppästä dokumentaristin työ on kiehtonut jo pitkään. Tälle tielle hänet on kuljettanut eletty elämä, hänen omien sanojensa mukaan kaiken ”hulluus”. Valokuvaamisesta alkunsa saanut maailman tarkastelu ja tallentaminen vaihtui liikkuvaan kuvaan, jota Leppänen pitää valokuvaa moniulotteisempänä.

”Videokuvaus antaa ihmisten puhua ja kertoa kokemuksistaan, mikä lisää autenttisuutta”, hän tarkentaa.

Leppänen kertoo luottavansa voimakkaasti omaan intuitioonsa.

”Kun näet ne ihmiset ja näet paikan, tulee tunne, että tässä on jotain erityistä.”

OLEMME NYTKIN liikkeellä ilman käsikirjoitusta, mielessämme muistoja edelliseltä vuodelta. Pian kuitenkin huomaamme, että niihin on turha tarrautua; kuten usein elämässä, myös dokumentin teossa vain epävarmuus ja muutos on varmaa. Ennen lähtöämme saamme Perusta viestin, joka antaa ymmärtää, että aiemmin seikkailuistaan ja villistä sinkkuelämästään kylässä tunnetun Marco Polon elämä on saanut uuden suunnan:

”Marco Pololla on tyttöystävä, hänen elämänsä on rauhoittunut.”

On epävarmaa, millainen vaikutus päähenkilömme elämäntilanteen muutoksella on dokumenttiimme.

Eivätkä epävarmuudet jää tähän. Kuvauskalustomme täydennys New Yorkissa ei suju ihan odotetusti. Huolta aiheuttavat langattomat mikit, joita etsitään viime hetkellä kissojen ja koirien kanssa. Pohdimme, onko ylenpalttinen rentous ja luotto asioiden järjestymiseen sittenkään paras työideologia.

Jos olosuhteiden sanelemana olisimme joutuneet tyytymään huonoon äänenlaatuun, olisi koko dokumentti saattanut olla siinä. Toisin kuin kuvaa, ääntä on lähes mahdotonta pelastaa. Meren äärellä kaluston laadukkuus saa vielä aivan uudenlaista painoarvoa.

Päädymme New Yorkissa ostamaan budjettimme ylittävät mikit, mutta niiden tarjoama laatu korvaa taloudellisen satsauksen. Pieniä mutkia matkaan on kuitenkin tarjolla lähes viikoittain. Kamera kastuu jo ensimmäisenä päivänä rapuja kuvatessa. Toinen kamera kaatuu veteen reissun loppupuolella, eikä toimi viikkoon. Surffauksen kuvaamisen haasteellisuus yllättää meidät molemmat; ilman isoa teleobjektiviä emme pääse tarpeeksi lähelle, ja kalustostamme puuttuu juuri sellainen.

”Periaatteessa mennään koko ajan riskirajoilla pienen kameran kanssa, koska se on puolittain vedessä”, Leppänen toteaa.

POHJOIS-PERUN MAISEMAT ja kulttuuri iskivät meihin molempiin jo ensimmäisellä reissulla; ihmisten välittömyys ja taito elää hetkessä vetosivat. Täällä ihmiset eivät suorita.

Marco Polo (takana) elementissään vesillä kalastajaporukkinsa kanssa.

Chancayssa kuvattu materiaali keräsi uteliaita silmäpareja.

Aitiopaikalla. Jelena Leppänen seuraa kalastajien työtä paikallisten kalastajien mukana Lobitosin edustalla.

Länsimaisen mittapuun mukaan kyläläisiltä näyttää puuttuvan paljon. Juokseva vesi, pankkiautomaatit ja postijärjestelmä ovat itsestäänselvyys suomalaisille, mutta eivät kaikille perulaisille. Kuitenkin ihmiset huokuvat elämäniloa tavalla, josta moni suomalainen voisi ottaa oppia.

Kulttuurierot sekä haastavat että helpottavat kuvauksiin heittäytymistä. Joskus vierasta ja tuntematonta on helpompi lähestyä kuin tuttua.

Leppänen on reissun alussa kuvausten suhteen erittäin kunnianhimoinen. "Alussa piti tehdä ja saada kaikki heti", hän muistelee myöhemmin.

Ote rentoutuu ajan kanssa.

"Pikkuhiljaa huomaa, että jotain tallentuu kameralle joka päivä, eikä ota enää niin vakavasti, jos kaikki kamerakulmat, siirtymät ja liikkeet eivät ole ihan oppikirjan mukaisia", Leppänen kertoo.

IHMISET HUOKUVAT ELÄMÄNILOA TAVALLA, JOSTA MONI SUOMALAINEN VOISI OTTAA OPPIA.

Silti mielessä käy välillä ajatus siitä, olisiko kannattanut tehdä enemmän valmisteluja ennen reissuun lähtöä. Jälkikäteen huoltomuus hymyilyttää Leppästä;

toinen kamerammekin saapui nimittäin vain paria päivää ennen reissuun lähtöä Japanin tehtaalta.

"Olis niitä käyttöohjeita voinut varmaan silloin lauantai-sunnuntai akseleilla vilkaista, mutta eipä sitä sitten tehty", Leppänen virnistää.

JOS AIKAA ei uhrattu valmisteluihin, sitä on hyvä olla ainakin kohteessa. Leppänen osaa arvostaa sitä: hänen ensimmäinen dokumenttinsa kuvattiin reilun viikon aikana, mikä nosti stressitason taivaisiin. Kun paikan päällä ei ole kiire, voi pitää muutamia välipäiviä. Ne ovat luovassa työssä olennaisia.

"Työstä ei ota niin suuria paineita ja voi itse tehdä välillä jotain muutakin, kuten pyöriä tuolla rantahiekassa", hän naurahtaa.

Myös henkilöhaastatteluja tehdessä aikaa tarvitaan, sillä ihmiset täytyy saada luottamaan ja rentoutumaan. Sen avulla ihmiset uskaltavat hassutella ja olla luonnollisia kameran edessä.

KUN TYÖTÄ tehdään luottamukseen pohjaten, toisen ihmisen iholla ja lähes kellon ympäri, salaisuuksille ja pintakoreudelle ei jää tilaa. Kuvausten aikana huomaamme tallentavamme tapahtumia surffauksesta juopotteluun, päähenkilön perheen jälleennäkemisestä kukkotappeluun.

Samalla joudumme pohtimaan, millaisen kuvan dokumentti rakentaa päähenkilöstä ja miten ihmiset suhtautuvat siihen, mitä heille näytämme.

Leppänen myöntää tämän olevan vaikeaa.

"Et seuraa henkilöä pelkästään kuvattavana hahmona, vaan ihmisenä, joka on myös sinulle läheinen."

Dokumentaristi muistuttaa myös työn inhimillisyydestä.

"Tuskin kukaan pystyy täysin olemaan kameran kanssa kommentoimatta mitään."

Kuvausten ulkopuolella käymmekin usein keskusteluita päähenkilön yksityiselämästä. Dokumentaristin rooli muuttuu tarvittaessa kuuntelevaksi korvaksi, ystäväksi. Leppäselältä löytyy ymmärrystä kuvattavalleen.

"Teemme kaikki virheitä ja kuka tahansa voi tuomita. Bokin suostuessa päähenkilöksi hän varmasti ymmärsi tekevänsä asioita, jotka järkyttävät katsojia, mutta päätti kuitenkin ryhtyä tähän. Siinä on paljon vilpittömyyttä", Leppänen summaa.

KUN KUVAUKSET lähenevät loppuaan, oma käsitykseni dokumentaristin työstä on muuttunut radikaalisti. Alkuun asetin itseni kriittiseen ja keskeiseen rooliin tilanteiden tallentajana, nyt näen oman paikkani huomaamattomana tarkkailijana. Nappia painaessani koetan häivyttää taustalle ja antaa tilaa ympäröivälle elämälle.

"Pääroolissa ovat toiset ihmiset, et sinä", Leppänen summaa.

Kuvaamisessa epävarmuus on vakio, johon on eräänlainen viha-rakkaus-suhde. Sitä on paras pyrkiä sietämään.

Nauhalle tallentuu se, mitä kuvausten aikana tapahtuu, eikä sisältöön pysty tai tule pyrkiä liikaa vaikuttamaan. Vaikka päähenkilömme elämäntilanteen muutos alussa pelotti, antoi se meille kuitenkin uusia, arvaamattomia mahdollisuuksia kurkistaa teemoihin, joihin emme olisi välttämättä alkupe räisessä asetelmassa päässeet käsiksi. Parisuhde sai Marco Polon pohtimaan tulevaisuuttaan ja ihmissuhdehistoriaansa. Muutos riisuu dokumentaristin aseista ja pakottaa aloittamaan ilman ennako-odotuksia.

Ensikertalaisina ei ennako-odotuksiin ole muutenkaan varaa. Matkalla hermot ovat välillä kireällä, ja kun soppaan lisätään vielä luova ja alati muuttuva työnkuva, on vastassa haasteita. Ystävälleni dokumentin tekeminen ensikertalaisen videokuvaaajan kanssa vyörytti paljon vastuuta.

"Fakta on, että olisi helpompaa olla ihmisen matkassa, jolta itse voisi oppia, ettei kaikkea tarvitsisi oppia kantapään kautta", hän pohtii.

Lopulta kuitenkin henkilö-kemiat painavat vaakakupissa enemmän kuin ammatillinen virheettömyys.

DOKUMENTTIPROJEKTI

● Dokumentti Marco Polo kuvattiin Perussa loka-joulukuussa 2014.

● Noin 45 minuuttia pitkän dokumentin on tarkoitus valmistua kesän 2015 alkuun mennessä.

● Traileri ulos helmikuussa 2015, jonka jälkeen elokuvaa tarjotaan mm. Ranskan Angletissa järjestettävän kansainvälisen surffielokuvafestivaalin ohjelmistoon.

● Projektia voi seurata dokumentin kotisivuilta: www.surffingpolo.com, Facebook: [Marco Polo documentary](https://www.facebook.com/MarcoPoloDocumentary) www.facebook.com/surffingpolo sekä instagram: [@surffingpolo1](https://www.instagram.com/surffingpolo1).

Lähiön kasvatti. Marco Polo lapsuudenkotinsa katolla Chancayssa.

HENRY ESPINOZA PANTA

Marco Polo Jelenan haastateltavana.

Aino Huotari (vas.) ja Jelena Leppänen (oik.) kuvaamassa paikallisella surffireikillä La Puntalla.

Ideas Wanted

*Savonlinnan Oopperajuhlat on tuonut yhteen yhdeksän huippuyritystä.
Nyt etsimme yhdessä luovia ihmisiä ja uusia ideoita suomalaiseen
työelämään. Esitä meille kehityskelpoinen ja hyödynnettävissä oleva idea!*

INSPIRED *in*
FINLAND
SAVONLINNA OPERA FESTIVAL

IDEAKILPAILU 2015

*Voittajalle luvassa palkallinen trainee-ohjelma.
Kärkikolmikolle lisäksi rahapalkinnot
3000, 2000 ja 1000 euroa.*

*Katso tarkemmat tiedot kilpailusta osoitteessa www.operafestival.fi/fi/iif
Lähetä ideasi 27.2.2015 mennessä osoitteeseen ideat@operafestival.fi*

www.operafestival.fi/fi/iif

Menot

"MIKÄÄN EI OLE NIIN HAUSKAA KUIN HUUMORI."

Seisomapaikkaklubin järjestäjä
Marko Kämäräinen klubin nettisivuilla.

Älkää yrittäkö mennä norjalaisen Honningbarna-yhtyeen nettisivuille (honningbarna.no). Siellä on nerokas, mutta raivostuttava juju.

tekstit **Menot-setä**

30.1. FREETIME

POHJOISMAISEEN elokuvakulttuuriin keskittyvä elokuvafestivaali Arktisen upeeta esittää tänä vuonna perjantaina 13.2. **Jimi Tenorin** ja **Jori Hulkkosen** kokeellisen tietiselokuvan *Nuntius*. Artistit itse ovat paikan päällä soittamassa elokuvan ääniraidan.

7.2. ILOKIVI

Seisomapaikkaklubi on kerran kuussa järjestettävä jyväskyläläinen stand-up-komiikan instituutio. Helmikuun klubilla esiintyvät **Arimo Mustonen, Kaisa Pylkkänen** (kuvassa), **Isak Rautio** ja **Jacke Björklund**.

7.-8.2. VETURITALLIT

YLI VUOROKAUSI improa yhteen pötköön! Jyväskyläläinen improvisaatioteatteri **Ässiä Hatusta** täyttää 10 vuotta. Veturitalleilla vieraillee ryhmiä ympäri Suomen sekä Virosta. Tapahtuma kulkee nimellä Improparatoni 25h.

6.-7.2. KAUPUNGINKIRJASTO

ANTIKVAARINEN kirja- ja kirjallisuustapahtuma **Vanhan kirjan** talven teemana on tänä vuonna sarjakuvat. Tapahtumassa esiintyy tänä vuonna muun muassa hiljattain **Don Rosan** Anka-sarjakuvista väitellyt **Katja Kontturi**. Aku Ankan ex-päätoimittaja **Jukka Heiskanen** puolestaan aikoo puhua Rovion sarjakuvista.

10.-15.2. ILOKIVI

KOLMATT kertaa järjestettävä FUFF eli Finnish Underground Film Festival esittää läpileikkauksen Findie ry:n 10-vuotisen olemassaolon ajalta sekä uusia tuotantoja. Festivaalin ehdoton keihäänkärki on *Night-satan and the Loops of Doom* (2013, kuvassa).

13.2. KAUPUNGINTEATTERI

"**ASUIT** elementtilaatikossa, betonihirviössä tai omakotikauhulassa, koti on ihmisen toinen nahka", sanoo asumiskonsultti Sonja näyttelijä **Raisa Vattulaisen** monologiesityksessä *Osoite*. Tarinoita on kerätty erilaisten asuinalueiden asukkailta eri kaupungeissa. Komediallinen esitys saa nauramaan tutuille tilanteille sekä miettimään kodin merkitystä ja naapuruuutta.

MISKA HALÉN

JETON CASANIKU

Suomalainen rockyhtye **Jukka & Jytämimmit** sekä Norjalainen punkrockyhtye **Honningbarna** lienevät **Lutakossa** ja Joensuun **Kerubissa** yhtä aikaa vietettävän **Garagefestin** kuumimpia nimiä.

30.-31. TANSSISALI LUTAKKO

VIIME VUONNA ensimmäistä kertaa Joensuun Kerubissa järjestetty vaihtoehtomusiikin festivaali **Garagefest** järjestetään tänä tammikuussa Joensuun lisäksi myös Jyväskylässä - samaan aikaan ja samoilla bändeillä. Idea on hauska: ne bändit, jotka soittavat perjantaina Jyväskylässä soittavat lauantaina Joensuussa ja päinvastoin.

"Idea festivaalin laajentamisesta lähti Joensuun kerubilaisilta, ja oli minusta niin hauska, että tartuttiin heti kiinni. Varsinkin, kun Lutakon ohjelmassa sekä Jyväskylän kartalla on ollut tässä kohdalla sisäfestarin mentävä aukko", intoilee Lutakon ohjelmistovastaava **Raine Pulkkinen**.

Garagefestin ohjelmisto pitää sisälleen punkkia, kitararockia, vaihtoehto-

metallia, indierockia ja hämyboogieita. Lavalle nousevat muiden muassa Suomi-rockin tämän hetken ehkäpä kuumin nimi **Jukka Nousiainen Jytämimmit** -yhtyeensä kanssa, **Teksti-TV 666**, **Talmud Beach**, **Tiisu**, neljännen albuminsa festariviikonloppuna julkaiseva post-metallisti **Cal-Listo** sekä anarkistisen laaturockin liipunkantaja **Radiopuhelimet**.

Ulkomaisena päätähtenä on norjalainen **Honningbarna**. "Honningbarnan keikka Lutakko liekeissä - tapahtumassa kesällä oli parasta pitkään aikaan, ihan suu auki -osastoa. Odotan innolla. Mahtavaa saada tällainen uusi tapahtuma heti Lutakon 25-vuotisjuhlavuoden alkuun", intoilee promoottori Pulkkinen.

29.-30.1. FREETIME, AGORA, PEURUNKA-AREENA

PELI- JA MUSIIKKIFESTIVAALI Beatcon alkaa torstaina Freetimen VIP-klubilla. Agora Centerissä on perjantaina ja lauantaina pelikehittäjiä ja levy-yhtiöiden luentoja sekä mahdollisuus osallistua työpajoihin. Lauantain päätösbileissä Peurunka-areenalla esiintyy liuta raskaamman musiikin bändejä, kuten **Lordi**, **Constantine**, **To/Die/For** ja **Laguna Coil**.

JYRKI KALLIO

27.1. LUTAKKO

HARMONIKAN **Jimi Hendrix**, **Kimmo Pohjonen**, ja Euroopan jazzliittisä vaikuttava ranskalainen rumpali **Eric Echambard** ovat soittaneet yhdessä vuodesta 2010 tarkoituksenaan luoda täysin improvisoitua musiikkia lavalla. Suomen kiertue kattaa kahdeksan konserttia. Kahta samanlaista tuskin kuullaan. Nyt on taidetta, nimittäin.

Kimmo Pohjonen tuli tunnetuksi monelle suomalaiselle **Ismo Alanko Säätöstä**, mutta on sittemmin luonut oman, huikean uran ja keksinyt harmonikan uudelleen.

KAMPUS KINO

PETTERI KALLIOMÄKI ARVOSTELEE ILOKIVEN TULEVIA NÄYTÖKSIÄ

Frank

LENNY ABRAHAMSON, 2014
MA 26.1. KLO 19.00

Sosiaalisen median saloihin pe-rehtynyt nuori pyrkyri ujuttautuu tuntemattoman, eksentrisen ja kadonneen ajan ihanteita vaalivan rock-yhtyeen riveihin, saaden aikaan tahtomattaan suunnatonta tuhoa. Pienimuotoisuudessaan suuri ja rakastettava kuvaus erilaisista muusikoista ja heidän ambitiostaan.

Arvosana: 5/5

Moebius

KIM KI-DUK, 2013
TI 27.1. KLO 19.00

Raju syväluotaus kastroinnin, miehuuden ja vanhemmuuden yhteenkietoutuneista myyteistä. Kim on oppinut vastenmielistä *Saarta* seuranneiden kymmenen vuoden aikana käyttämään rujoja ylilyönnejään täysin päämääräisesti taistelussa nykyajan hyperseksuaalisoitunutta pornoyhteiskuntaa vastaan. **Murnaun Viimeisen miehen** nimi väreilee ajatuksissa muutenkin kuin vain siinä mielessä, että myös Moebiuksen tarina kerrotaan täysin ilman sanoja.

Arvosana: 5/5

Vihan päivä

CARL TH. DREYER, 1943
TI 10.2. KLO 18.00

Uskonnon ja erotiikan kieroutuneen monimieliset suhteet ovat tuskin koskaan saaneet valkokankaalla yhtä herkän aistikasta ilmiänsua kuin Dreyerin kuristavan ankarassa, protestanttisessa mestariteoksessa, jonka tuo jaloin kaikista tanskalaisohjaajista toteutti maansa natsimiehityksen varjossa. Noitavainovuosien sijoittuva, kiroton feminiinisen seksuaalisuuden uhrivirsi muodostaa hienon jatkumon Moebiuksen teemoille - ja esitetään sitäpaitsi kunniakkaasti aitona filmikopiona!

Arvosana: 5/5

LISÄKSI OHJELMISTOSSA

MA 2.2. KLO 19.00 MOMMY
TI 3.2. KLO 19.00
TUULENSIEPPAAJAT
MA 9.2. KLO 19.00
A MOST WANTED MAN
TI 10.2.-SU 15.2. ARKTISEN UPEETA-FESTIVAALI

teksti Emmakaisa Jokiniemi kuva Perttu Puranen

EROON ESIINTYMISJÄNNITYKSESTÄ

PELKO. Esiintymisjännitys on yliopistossa yleisempää kuin luullaan. Apua on kuitenkin tarjolla.

Sydän tykkyttää, kädet hikoavat ja kurkkua kuristaa. Lähes jokainen tietää, miltä tuntuu jännittää ennen esitystä.

Yliopistossa joutuu väistämättä esiintymään yleisölle. Osalle opiskelijoista tilanne on lähes ylityspääsemätön este, joka saattaa jopa haitata opintojen etenemistä.

”Tutkimuksen mukaan enemmän kuin joka toinen jännittää julkista esiintymistä aina tai hyvin usein”, kertoo kielikeskuksen lehtori **Merja Almonkari**.

Tutkimusten osoittavat, että 4-6 pro-

senttia Jyväskylän yliopiston opiskelijoista kärsii ongelmallisesta, haittaavasta jännittämisestä. Almonkari on vetänyt kielikeskuksessa 20 vuoden ajan tällaisille opiskelijoille tarkoitettua esiintymisvarmuuden kehittämiseen tähtäävää kurssia.

Kursseja järjestetään lukuvuodessa 5-6 ja ne ovat lähes aina täynnä.

Tutkimusten mukaan naiset kokevat esiintymisjännitystä useammin kuin miehet.

”On spekuloitu, että naisten on kenties helpompi myöntää jännittäväänsä. Tilanne on kuitenkin muuttumas-

sa. Siinä missä vielä kymmenen vuotta sitten esiintymisvarmuuden kehittämisen kurssit olivat naisvaltaisia, nyt puolet kurssin osallistujista saattaa olla miehiä.”

MIKSI sitten jännittämme?

Yksiselitteistä syytä ei ole löydetty, mutta vuosien saatossa

Almonkari on havainnut tiettyjä ominaispiirteitä esiintymisvarmuutta kehittävän kurssin opiskelijoissa.

”Perfektionismi ja rankat vaatimukset itseään kohtaan ovat hyvin usein ongelmalliseksi koetun esiintymisjän-

nityksen taustalla”, hän kertoo.

”Yleensä esiintymisjännitystä ruokkii ajatus, että esiintyjän pitäisi olla jotakin paljon enemmän kuin kokee olevansa, esimerkiksi dynaaminen, hauska ja asiantunteva, vaikka esiintymistilanne on vuorovaikutustilanne siinä missä muutkin. Jokainen riittää itsensä.”

Toinen selitysmalli jännittämiseen löytyy Almonkarin mukaan ihmisen fysiologiasta. Kova jännittäminen voi johtua siitä, että esiintyjä tekee virhetulkinnan kehon normaalista reaktiosta.

”Terve ihminen vireytyy aina, kun edessä on tärkeä tilanne, kuten esiintyminen. Jännittäminen on normaali ilmiö, mutta moni tulkitsee sen kielteisesti ja ajattelee, että ’apua, syke nousee, olen huono’.”

Almonkarin mukaan esiintymisjännitykseen liittyy usein myös huonommuuden tunnetta ja häpeää.

PELKO VAIN KASVAA, JOS KIELTÄÄ ASIAN JA PÄÄSEE AINA LUISTAMAAN ESIINTYMISTILANTEISTA

Merja Almonkari (taustalla) vetää kielikeskuksen esiintymisjäsenityskurssia.

Jännittäjän pikaopas

1 Hanki tietoa. Esiintymisjännityksestä on kirjoitettu paljon. Suhtaudu tietoon kuitenkin kriittisesti; esimerkiksi netin keskustelupalstoilta löytyy kaikenlaisia mielipiteitä.

2 Ajattele, että jännittäminen on osa normaalia tunnekirjoa.

3 Pyydä apua. Esiintymisjännitykseen voi auttaa keskustelu ystävän tai seminaarin vetäjän kanssa. Pyydä opettajaa ottamaan kaikille yhteinen huoli puheeksi koko ryhmän kanssa. Miten ryhmän jäsenet voisivat tukea toisiaan haastavissa viestintätilanteissa?

4 Valmistele. Moni saa varmuutta siitä, että esitys on valmisteltu viimeisen päälle. Älä aseta rimaa kuitenkaan liian korkealle.

5 Keksi oma selviytymismenetelmä. Joillakin jännitystä lievittää liikunta. Tule esiintymispaikalle pitkän kävelylenkin kautta tai pyörällä. Tuhlaa energiaa ennen esitystä vaikka punnertamalla tai juoksemalla rappusia ylös alas.

6 Joillekin fyysinen tekeminen ei auta jännityksen hallinnassa. He saavat apua esimerkiksi rauhoittumisesta, musiikin kuuntelusta tai onnistumisien muistelemisesta.

7 Esityksen aikana liiku puhuessasi. Anna käsien heilua vapaasti.

”Moni luulee, että on ainoa, jota esiintyminen jännittää. Ajatellaan, että olen ainoa huono, kuinka suuri häpeä olla yliopistossakin vielä kuin varhaisiini, joka punastuu, kun pitää puhua.”

MUTTA MIKÄ avuksi?

Esiintymisvarmuuden kurssille tuleminen tai muuten avun hakeminen on jo yksi askel kohti jännityksen voittamista.

Apua löytyy kurssien lisäksi YTHS:stä ja Student Lifen Opiskelijan kompassista. Laitoksen hyväksien kanssa voi käydä keskustelemassa jännittämishuolista.

Kaikkein tärkeintä esiintymisjännityksen kanssa painiskelevälle on vertaistutui.

”Aihe on vieläkin vähän tabu siitäkin huolimatta, että kaikki jännittävät jossain määrin. Puhuminen vähentää häpeää ja vapauttaa esiintymisen, mitä kautta esiintymisestä alkaa tulla onnistumisen kokemuksia”, Almonkari kertoo.

Myös omien esiintymiseen liittyvien mielikuvien tiedostaminen on tärkeää. ”On todella keskeistä selvittää, mitä

opiskelija ajattelee itsestään esiintyjänä. Usein opiskelijoiden viestijäkuvat ovat todella negatiivisia, ja yleisöä pidetään arvostelevana ja jopa tuomitsevana.”

ITSETUTKISKELU EI kuitenkaan pelkää riittä esiintymispelon voittamiseen. Ajatustyön lisäksi esiintymisvarmuus kehittyy yksinkertaisesti esiintymällä.

Almonkarin mukaan moni kovasti jännittävä opiskelija esiintyy siitäkin huolimatta, että he kokevat jännityksen voimakkaana. Osa kokee tilanteen ylivoimaiseksi ja valitsee esiintymistilanteiden välttelyn. Almonkari muistuttaa, että välttelyn tielle ei kuitenkaan kannata lähteä.

”Nykyään yliopisto-opinnoissa pitää olla entistä enemmän esillä, koska opetusmenetelmät ovat muuttuneet vuorovaikutuksellisemmiksi.”

Almonkari kannustaa hakemaan apua ongelmalliseen esiintymisjännitykseen, sillä esiintymistäittoa tarvitaan muissakin yhteyksissä kuin opinnoissa.

”Jos välttelee esiintymistä yliopiston kurseilla, kynnys esiintyä myöhemmin esimerkiksi työelämässä voi olla todella suuri.”

PASKA KOTISEUTU

ERI PAIKKAKUNNILTA TULEVAT OPISKELIJAT HAUKKUVAT KOTIKUNTANSA OMALLA MURTEELLAAN.

Juti käski sanoom moro!

NO SOOM moro nääs! Tiäräkkö että Tampereen kiäli on Suomen epävirallinen vähemmistökiäli. Täälä tykätään käyttää ärrää muka liikaa ja lausutaan se reippaasti kitalakee! Meillä on ihan Tampereenkiäliset uutisekki rarioissa.

Allekirjottanuhan on kotosin Tampereen teekkarighetosta eli Hervannasta. Hervuudin betoniviidakko äänestettiin ”lähiöiren ykköseks” joskus kymmene vuutta sitten, mutta voin kertoa että yritysluvun Hervannassa viätetystä lapsuudesta oli lysti kaukana.

TIÄKSÄÄ, TAMPERE, elikkä Manse, om melekeen Suamem pääkaupunki. Linnajuhlakki pirettii kerran Tampere-talossa, ja kyä oli koko Manse ylpee, ei ees kakkaviaraitten tarvinnu jääräk kotio. Meillä oli myös Suomen eka sähkölamppu ja ollaan isoin sisämaakaupunki Pohjoismaissa. Ja tuala Pirkkalan pualella ol lentokenttäki. Ja meillom Mikko Alatalo – kyä sen avulla luulis hallituksen ja opposition känkäränkkien löytävän yhteisen sävelen.

Mutta eniten ollaan ylpeitä meidän kulttuurista – ollaan kollektiivisesti jumiuruttu yritysluvulle! Tiäräkkö, erellee hauskinda ikinä on Kummelit. Ei oo ollum meinaam mitään nii hauskaa sej jäläkee. Ja kuunnellaam muuten erelleem Manse-rokkii! Eput, Popeda, Juice Leskinen! Yäkin ollaaj jotenkin omittu, vaikka se Lindholmin Olli oli vissiij jostaim Porista tai siältä. Tairetaan olla siis Suamem musiikkipääkaupunki.

MUUMMAALASET ME viärään kattoon Tammerkoskee, Nässyy, Pyynikiharjuu, Näsinneulaa ja Särkkää, ja tarjotaan niille mustaamakkaraa. Jossei vielä manse-rokkikaan sulata niiren syrämmiä, niij jääkiakko ainaki! Se o kyä täälä iso juttu, on ihan kaks joukkuettaki. Maalilauluissakin oj just sev verran sisältöö, että kaikki manselaiset just ja just ymmärtää: Ilves murisee ja Tappara on terästä. Hakamettän halli o oikeestaa Mansen syrän – siälä ne Raipe ja Juti niitä piruettejaan ov verelly. Tamperelaiset miähet om muutek kaikki Jutin näkösiä. Takatukilla.

Saara Heinola

Jussi Vareselle sattuu ja tapahtuu.

teksti **Arimo Kerkelä** kuvat **Solar Films**

YHDEKSÄN KERTAA VARES

ELOKUVAT. Turkulaisetsivä Jussi Varesesta on tehty jo yhdeksän elokuvaa, joista uusin sai ensi-iltansa tammikuussa. Katsoimme kaikki elokuvat putkeen ja arvioimme tekeleet. Tällä kertaa määrä ei korvaa laatua.

Reijo Mäen dekkareihin perustuvat Vares-elokuvat kuuluvat 2000-luvun suosituimpiin kotimaisiin elokuviin. Vaikka katsojia on enimmäkseen riittänyt, eivät elokuvat ole saaneet kritikoilta ylistystä. Edustaako sarja juntti-Suomea pahimmillaan, vai onko naisia kaatavan etsivärentun seikkailut aliarvostettuja timantteja? Yhdeksän elokuvaa, noin neljatoista tuntia ja yksi sunnuntai. On aika ottaa selvää.

ALEKSI MÄKELÄN ohjaama *Vares – Yksityisetsivä* (2004) on ollut aikanaan poikkeuksellisen kunnianhimoinen kotimainen toimintaelokuva. Vaikutteita on haettu rapakon takaa, ja ruutuun isketään jatkuvasti erikoisia leikkauksia, hidastuksia ja muita visuaalisia tehosteita. Oman aikansa äijälyleffa on cool kuin tribaalitatuointi liekkikuviolla.

Yksityisetsivässä *Vares (Juha Veijonen)* sotkeutuu kertausharjoituksissa tapaamansa naisen kautta alamaailman selkkauksiin. Vaikka aika on syönyt elokuvan tehoa, on se tyylijajissaan yllättävän toimiva leffa. Överiksi vedetyt hahmot ja huumori naurattavat,

eikä teos pyöri pelkästään päähenkilönsä ympärillä.

Ensimmäinen elokuva oli yleisömenestys, joten jatkoahan sille piti tehdä. *V2 – Jäätynyt enkeli* (2007) pitää Aleksin Mäkelän ohjaajana ja Juha Veijosen nimiroolissa. Pari ykkösosan näyttelijääkin tuodaan takaisin korvaamalla kuolleet hahmot uusilla. Miljöö sen sijaan vaihtuu ikisateen Turusta helteiseen Poriin.

Jos ensimmäisessä elokuvassa oli mukana useampi hyväkin vitsi, niin toisessa osassa luotetaan enemmän kuluneisiin stereotyyppioihin. Homo- ja mustalaistulkinnat aiheuttavat lähinnä vaivaannuttavaa myötähäpeää. **Kari Hietalahden** esittämä kiinteistönvälittäjä-transvestiitti on muistutus ajasta, jolloin hassutteluun riitti mies naisen vaatteissa.

V2 jatkaa kohtalaisen hyvin edeltäjänsä vanavedessä, vaikkei samalle tasolla ylläkään.

KAHDEN JUHA Veijosen tähdittämän Varesen jälkeen eurooppalaisten rikostarinoiden kenttä eli myllerryksessä. **Stieg Larssonin** *Milkenium*-sarja ja muut ruotsalaisdekkarit saavuttivat kansainvälistä menestystä niin kirjoina kuin elokuvina. Ruotsalaisten lisäksi myös saksalaisjännärit nostivat kansainvälistä arvostustaan.

Vuonna 2011 käynnistyneen uusien Vares-elokuvien sarjan voi nähdä suorana reaktionä länsinaapurien menestykseen. Elokuvia päätettiin kuvata peräti kuusi putkeen. Kotimaiseksi poikkeuksellisen kunniainhimoisen leffahankkeen esikuvia ovat esimerkiksi naapurimaan *Wallander-* ja *Beck-*elokuvat.

Antti Reinin tähdittämä *Vares – Pahan suudelma* (2011) pyrkiikin olemaan edeltäjiään vakavampi ilmestys. Vares istuu kapakoissa entiseen malliin, mutta maailmaan on haettu aiempaa uskottavampia ja rosoisempia sävyjä. **Anders Engströmin** elokuva saattaa olla sarjan paras, vaikkei se tarjoakaan mitään erityisen uutta ja yllättävää.

Reinin debyyttiin on vielä satsattu, mutta sen jälkeen taso laskee. Puolen vuoden putkessa kuvatut elokuvat kärsivät kiireessä kyhättyistä käsikirjoituksista, ja kaikessa paistaa rutiinisuurittamisen maku.

Pahan suudelmaa seuraa **Lauri Törhösen** ohjaama *Huhtikuun tyttöt* (2011), joka on lähinnä sekava epäonnistuminen. Ilmeisesti Törhösen ohjaamia Vareksia ei alkujaan tarkoitettu ollenkaan elokuvateattereihin, vaan pelkkään DVD- ja Blu-Ray-levitykseen, mutta Pahan suudelman menestys muutti suunnitelmia. Toki näiden katsominen on piinaa missä tahansa formaatissa.

Huhtikuun tytöissä Vares tutkii viisitoista vuotta vanhoja murhia. Lopussa kaikki irralliset langat teipataan jesarilla yhteen, ja rikos ratkeaa ilman päähenkilöiden panosta. Vareskin pääsee tapahtumien jäljille, kun hänen kämpälleen leffan alkupuolella ilmestynyt Jeesus-kissa sattuu karkaamaan todistusaineiston luokse. Hal- leluja ja ylistys.

Jälleen Törhösen ohjaama *Vares – Sukkanauhakäärme* (2011) petraa edeltäjistään, vaikka onkin selvästi lähtöisin samalta liukuhihnalta. Vares tutkii lipevää pianistihurmuria, joka onkin sotkeutunut läjään rikoksia.

Sukkanauhakäärmeessä nähdään Varesin epäuskottavin naiskaato, kun mies onnistuu hurmaamaan hammaslääkärisä ensimmäisellä vastaanottokäynnillä. Muuten elokuvasta ei nouse esiin mitään erityistä mainittavaa. Tässä kohtaa Vares-elokuvien kahlaaminen tuntuu erityisen raskaalta.

ONNEKSI SUKKANAUHAKÄÄRMEEN jälkeen on vuorossa Pahan suudelman luotsanneen Engströmin toinen ohjaus *Kaidan tien kulkijat* (2012), jossa on jälleen hiukan yritystä. Massasta elokuva erottuu uudella ympäristöllä, kun Vares lähtee junalla ääriuskonnolliseen Kahdenvirranmaan maalaiskylään tutkimaan nuoren tytön surmaa.

Maisemanvaihdos ja tuttujen sivuhahmojen lemppaaminen tekevät sarjalle hyvää, ja kokonaisuus pysyy vaihteeksi ihan hyvin pake-tissa. Kaidan tien kulkijat vaikuttaa lähes omalta itsenäiseltä elokuvaltaan, eikä vain samalta massalta uudella animella.

Tuttuun Turkuun palataan elokuvassa *Vares – Uhkapelimerkki* (2012), jossa rakkauden riutoma Vares selvittää uuden puolisonsa kuolemaa. Uhkapelimerkkiin tul-taessa huomaa, että osa elokuvan ongelmista juontaa juurensa lähtöteoksiin. Samat asetelmat toistuvat, eikä löyhästi punotut juonet synnytä suurta jännitystä.

Lauri Törhösen Uhkapelimerkkiä seuraa vielä saman ohjaajan *Pimeyden tango* (2012). Se on viimeinen kuudesta putkeen kuvatus-ta leffasta ja yhteensä jo kahdeksas Vares-filmatisointi. Suurta loppuhuiennusta ei elokuvassa nähdä, vaikka tangokuminkaalisen kuoleman selvittely onkin Törhösel-tä keskivertoa parempi teos. Se ei toki ole paljoa vaadittu.

PIMEYDEN TANGO seurasi parin vuoden hiljaisuus, mutta nyt Jus-si Vares on palannut valkokankaalle. On siis aika vaihtaa kotisohva elokuvateatterin penkkiin leffamaratonin loppusuoralle.

Vares – Sheriffi (2015) eroaa tyyliltään edeltäjistään, vaikka Antti Reini jatkaakin pääosassa. **Hannu Salosen** ohjaamassa elokuvassa on hieman suurempi budjetti, josta suuri osa on käytetty kikkai-leviin kamera-ajoihin ja muihin visuaalisiin tehosteisiin. Sheriffissa Vares tutkii raakaa kaksoismurhaa, josta myös Turun alamaailma on kiinnostunut.

Enää ei kilpailla länsinaapureita vastaan, vaan vähän maanläheisempien teosten jälkeen Vares yrittää jälleen olla cool ja överi. Salosen Vares karikatyyrihahmoineen tuo jopa mieleen pari ensimmäistä Vares-elokuvaa, vaikka niiden juntimpi ote uupuu uutukaisesta. Lähemmät vertailukohtat löytyvät *Sin Citystä* ja muista **Robert Rodriguezin** ohjaustöistä. Tyyliltelystään huolimatta Sheriffi kaatuu huonoon käsikirjoitukseen. Kaikenlaisia kummajaisia vieritetään ruudulle ilman, että katsojalla on mitään syytä välittää hahmoista tai tapahtumista. Komeita ja onntoja kuvia.

Vares on siis jälleen uudistunut ja palannut. Uusia elokuvia ei ole vielä kuvattu, mutta todennäköisesti jatkoa tulee. Suuria viihteen merkkiteoksia ei edeltäjien perusteella kannata odottaa. Vaan eihän sitä koskaan tiedä.

VARES
YRITTÄÄ
JÄLLEEN OLLA
COOL JA ÖVERI.

Pahnanhajuinen pastissi

AKSELI HILTUNEN: PARAFILIA – LAULUJA ULKOPUOLELTA (OMAKUSTANNE)

YUP. Siinä on bändi, joka kummittelee Akseli Hiltusen esikoislevyn taustalla. Hiltusen **Jarkko Mar-**

tikaista mukailevat laulumaneerit sekä sanoitusten **Daniil Harmsia** ja **Mihail Bulgakovia** imitoiva tyyli – Martikaisen suosikkeja nekin – kuulostavat samanlaisesti tahattomilta ja tarkoituksellisilta.

Levyä vaivaa todella moni asia. Sanoitusten satiiri on valjua. Sävellyksistä puuttuu punainen lanka, eikä mieleenpainuvia melodioita ole. Musiikillisia koukuja esitellään, mutta niitä ei osata kehittää oikeaan suuntaan. Suurin ongelma on oman näkemyksen puute. YUP:n äkkivääryys ei aina toiminut bändillä itselläänkään kovin hyvin, eikä toisten tekemänä senkään vertaa.

Paavo Kässi

Svengaavaa kohkausta

SALAIVA: HÄNK (RUNNING MOOSE PRODUCTIONS)

Salaivan toinen levy on lennokka trippi jazzrockin ja progen happomaailmaan. Soljuileviin riffimaratoneihin luottava bändi kuulostaa Hänkillä parhaimmillaan musadiggarin mittailausjoululahjalta.

Transsitila on lähellä *Preerian* kaltaisissa pidemmissä vedoissa. Niissä keskinkertaisetkin vaiheet saavat synninpäästön nurkan takana vaanivan groovehiviron hotkaistessa kuulijan suihin. Utuisen kaunis *Uuninpangolla* rytmittää hyvin informaatioöhkyn partaalla sinnittelevää levyä. Kaikkia väliharjoilyjä ei ylipitkälle albumille olisi tarvinnut jättää.

Rönsyistä huolimatta homma toimii. Soundit ovat hyvät, svengi mainio, biisit iskeviä. Jos sinulla ei ole rahaa Hänkiin, varasta se.

Paavo Kässi

Rauhallinen ja voimakas

RUAMJAI: TALVEN TAIKA

Ruamjai on vuonna 2000 perustettu jyvaskyläläinen sekakuoro, johon kuuluu noin 40 nuorta laulajaa. Talven taika on kuoron kolmas levy. Siinä näkyvät ja kuuluvat nuoruus ja innokkuus, pääasiassa mielenkiintoisina sovituksina ja kappalevalitoina. Mukana on niin kotimaisia säveltäjiä kuin eri mai-

den perinnelaulujakin niiden alkuperäisillä kielillä.

Talven taika on rauhallinen ja voimakas levy. Se ei iloittele, se keinuttaa ja pyörryttää. Se on hyvä osoitus siitä, että kuoromusiikki on oikeasti kiinnostavaa ja muutakin kuin yhteislaulua.

Suvi-Tuulia Nykänen

Rakastetun saturunoilijan tarina

LEENA KIRSTINÄ: KIRSI KUNNAS – SATEESSA JA TUULESSA (WSOY)

Kirsi Kunnaksen runot ovat osa lapsuutta jo monelle sukupolvelle, mutta itse runoilija on usealle tuntemattomampi kuin hänen luomansa Herra Pii Poo. Jyvaskylän yliopiston kirjallisuuden professori emerita Leena Kirstinän kirjoittama elämänekerta kertoo tarkasti runoilijan tarinan.

Kunnaksen elämänekerta ei suinkaan rajoitu pelkkiin muisteluihin, vaan Kirstinä luotaa myös laajasti 1900-luvun suomalaista taidekenttää. Kunnaksen runoista on teoksessa paljon esimerkkejä analyysineen.

Lähes viisisataasivuinen opus etenee tavallisen lukijan makuun hieman turhan hitaasti, mutta kirjallisuuden ja elämäntekojen ystävälle se tarjoaa mielenkiintoisen lukuelämyksen. Kirjoittajan akateeminen tausta huokuu kirjasta, joten älä pelästy, jos välillä luulet tarttuneesi tenttikirjaan.

Laura Kuivalahti

Kaoottinen toimintarymistely

TAKEN 3 (OLIVIER MEGATON)

Liam Neesonin toimintatähdiksi nostanut Taken-sarja päättyy trilogian päättävään kolmanteen osaan. Entisen CIA-agentti Bryan Millsin taituruutta päästään seuraamaan taas reilun puolitoistatuntisen edestä, joskin tällä erää ketään ei viedä, vaan mies itse joutuu vakuuttelemaan syyttömyyttään virkavallalle.

Pohjimmiltaan varsin viihdyttävä rai-na kärsii muutamista juonen hölmöyksistä sekä toimintakohtausten sekavuudesta. Leikkaushuoneessa vähän liian innokkaasti käyneet sakset tarvelevät elokuvan vauhdikkaimmat hetket kaoottisiksi meuhkaamisiksi, eikä miljöön siirtäminen Euroopasta uudelle mantereelle ole kaikkein omaperäisin ratkaisu. Onneksi hyvät näyttelijäsuoritukset pelastavat paljon.

Joonas Pikkarainen

SOHWI
est. 1968

MYÖS MUITA MAISTUVIA OPISKELIJATARJOUKSIA! TULE TSEKKAAMAAN!!!

SOHWIN OPISKELIJABURGERIT!
liha- ja kasvisversiona
9,90€ kpl

VAIN VOIMASSA OLEVALLA OPISKELIJAKORTILLA!

RAVINTOLA SOHWI
VAASANKATU 21 - JKL WWW.SOHWI.FI

Lukusali 24/7

Selaimella tai iPadilla

PunaMustan Lukusali-palvelu mahdollistaa ilmaisten tai maksullisten sähköisten lehtien julkaisemisen PunaMustassa painetuista lehdistä ja julkaisuista helposti ja edullisesti. Julkaisu voi olla näköislehti tai sisältää erilaisia rikasteita mm. videoita, linkkejä ja muuta internetistä tuttua sisältöä.

Lukusalin käyttäjät voivat lukea julkaisuja niin selaimella kuin iPadillakin.

Lataa Lukusali 24/7 iPad-sovellus **App Storesta** tai mene osoitteeseen www.lukusali.fi ja tutustu PunaMustan uuteen sähköiseen palveluun.

PunaMusta

www.lukusali.fi | www.punamusta.com

KOTEJA ELÄMÄN ERI TILANTEISIIN

Tutustu asuntotarjontaan

www.avara.fi

AVARA
ASU NIIN KUIN ELÄT.

Asuntojen vuokraus:

Ovenia | Lyseonkatu 4, 40100 Jyväskylä

Puh. 020 1774 804 | vuokraus.jyvaskyla@ovenia.fi

Puhelut lankapuhelimesta 8,35 snt/puhelu + 7,02 snt/min, matkapuhelimesta 8,35 snt/puhelu + 17,17 snt/min (sis. alv 24%).

ILOKIVEN RUOKALISTA 26.1.-13.2.

VKO 5

MA 26.1.

Kasvispihvit, tomaattitimjami-kastike
Rapeat seitipalat*
Yrttikalkkunakastike*

TI 27.1.

Soijalasagnette*
Värikäs uunikala*
Riistapyörökät

KE 28.1.

Täytetyt kasvisherkkusieni-ohukaiset*
Lohikeitto*
Kasler

TO 29.1.

Linssikeitto*
Merellinen lasagne*
Kebabwokki
Lihakeitto

PE 30.1.

Kasvisjuustokastike, spagetti*
Lohimestarin pihvit
Jauhelihakastike, spagetti*

VKO 6

MA 2.2.

Papurisotto*
Pestoinen uunikala*
Lindströminphvit

TI 3.2.

Kasvismakaronilaatikko*
Makaronilaatikko*
Makkaraherku

KE 4.2.

Kasvislinssikastike*
Oopperakellarin silakat
Pippurinen porsaspata*

TO 5.2.

Kasvisjuustokeitto*
Tonnikalatorillat*
Lihapyörökät

PE 6.2.

Karibialaiset kasvispihvit
Sitruunasei*
Intialainen lihapata*

VKO 7

MA 9.2.

Kasvislasagne*
Mantelikala*
Kananleike (tomaatti-basilika-täyte)

TI 10.2.

Kasvispapupata*
Lohipyörökät
Chili con carne*

KE 11.2.

Ratatouille*
Mausteinen broilerikastike*
Porsaaleike, sinappikastike

TO 12.2.

Perunaohukaiset, porkkanamuhennos
Lohipastavuoka*
Burgundinlihapata*

PE 13.2.

Feta-pinaattipiirakka
Savukalakastike, spagetti*
Paella*

*Täyttää Kelan suositukset

teksti **Viivi Salminen** kuva **Perttu Puranen**

ASIAKASPALVELIJA. Sonaatti-ravintoloiden iloinen Riaz Anjam on tuttu näky tiskin takana. Anjamin juuret ovat Pakistanissa, mutta Suomi on hänen kotinsa. Miehen elämän tärkein asia on perhe. Nykyisen vaimonsa hän tapasi ensimmäisen kerran vasta hääseremoniassa.

Sain ensimmäiset kenkäni, kun olin kolmannelle luokalle. Kahdeksannella sain polkupyörän ja rannekellon. Perheeni oli köyhä, joten ne olivat uskomattoman hienoja juttuja. Haaveilin jo pikkupoikana muutosta ulkomaille, koska ajattelin elämän olevan parempaa muualla.

Unelmani toteutui vuonna 1989, kun muutin Suomeen. Olin niin onnellinen astuessani ulos lentokoneesta. Muistan sen tunteen ikuisesti. Olin silloin 22-vuotias ja muutin Äänekoskelle opiskelemaan atk-merkonomiksi. Suomen valitsin siksi, että veljeni asui jo täällä.

En muuttaessani tiennyt edes sitä, että Suomessa on oma kieli. Luulin, että täällä kommunikoidaan englanniksi. Aloin kuitenkin heti opiskella suomea.

Virallisesti minusta tuli Suomen kansalainen vasta 10 vuotta myöhemmin. Olen kuitenkin saanut asua ja oleskella täällä koko ajan, sillä olen opiskellut tai tehnyt töitä.

ASIAKASPALVELUHOIMIIN päädyin oikeastaan sattumalta. Olin siihen aikaan koulutuksessa, josta minun piti valmistua linja-autonkuljettajaksi. Siellä oli eräs herra, joka ajatteli, että sopisin asiakaspalveluhoimiin. Hänen avullaan sain työharjoittelupaikan Iisalmen Essolta. Olin siellä töissä melkein kymmenen vuotta.

Jossain vaiheessa Esson ravintola muut-

tui Amicaksi. Sitä kautta päädyin Sonaattiin töihin ja muutin Jyväskylään. Vuodesta 2005 olen työskennellyt yliopistolla, ensin Lozzissa ja sitten täällä Tiliassa.

Asiakaspalvelutyö on ehdottomasti minun juttuni. Olenkin todella kiitollinen Sonaatille, että saan tehdä täällä töitä. Atk-alan hommia en ole pahemmin tehnyt.

Asenteeni ansiosta minulla ei ole ollut suuria sopeutumisasikeuksia. Olen ollut aina sitä mieltä, että maassa pitää elää maan tavalla tai sitten lähteä kokonaan maasta pois.

Pakistaniin verrattuna Suomi on maailman paras paikka elää, sillä täällä jokaisella on mahdollisuus ruokaan ja kotiin. Täällä voi opiskella ja elää niin kuin haluaa. Pitää vain itse päättää, miten sen mahdollisuuden käyttää. Olen äärimmäisen kiitollinen suomalaiselle yhteiskunnalle, että olen saanut asua täällä. Juureni ovat Pakistanissa, mutta Suomi on ehdottomasti kotimaani.

Koviin pakkasiin en ole tosin oikein totunut, enkä siihen, että Suomessa ruokaa ei juuri mausteta.

ELÄMÄNI TÄRKEIN asia on perhe. Minulla on kolme lasta, joista kaksi on nykyisestä avioliitostani ja yksi edellisestä liitostani. Olen nykyään naimisissa pakistanilaisen naisen kanssa, sanon häntä kotimaan kullaksi.

Menimme naimisiin vuonna 1998. Emme olleet nähneet toisiamme ennen hääseremo-

niaa, vaan vanhempamme olivat sopineet liitosta. Aiempi avioliittoni suomalaisen naisen kanssa oli särkynyt ja olimme olleet esikoiseni kanssa pitkään kahdestaan, joten vanhempien valitsema puoliso tuntui hyvältä ratkaisulta.

Yritin koko hääseremonian ajan kurkkia hunnun raoista, miltä tuleva vaimoni näytti, mutta se ei onnistunut. Näin hänet ensi kertaa vasta seremonian jälkeen, enkä ikinä unohda sitä. Vaimoni kasvot olivat todella positiivinen yllätys.

Vaimoni pääsi muuttamaan Suomeen vasta puolitoista vuotta häidemme jälkeen, sillä sitä ennen piti hoitaa kaikenlaisia paperiasioita.

ISÄNÄ OLEN epätäydellinen, mutta silti hyvä isä. Joskus arjessa huomaa, että lapseni ovat kasvaneet toisenlaisessa kulttuurissa kuin minä. Pakistanissa vanhempia kunnioitetaan, eikä heidän kanssaan olla niin läheisiä kuin Suomessa. En esimerkiksi muista, että olisin koskaan halannut isääni. Suomessa lapsia halaillaan ja pussataan koko ajan.

Pakistanissa lapset eivät koskaan sano vanhemmilleen, että he ovat väärässä. Suomessa lapset tekevät näin aika useinkin.

Haaveilen omasta ravintolasta, jossa tarjottaisiin tulista aasialaista ruokaa. En tiedä toteutuuko se, mutta tärkeintä on, että saan tehdä töitä ja tuoda perheelle leivän pöytään.

Pakistaniin en luultavasti enää muuta, sillä unelma paremmasta elämästä on toteutunut.

KIITOLLINEN MIES

JYVÄSKYLÄ SINFONIA

VAHVAT JA VOITTAMATTOMAT

– ELOKUVASANKARIEN ILTA

Ke 18.2. ja to 19.2. klo 19 Jyväskylän teatteritalo

Krzysztof Dobosiewicz, kapellimestari
Jyväskylä Sinfonia ja Jyväskylä Big Band

26/24/12 € 24/22/10 € (S-Etu vain torstaina)

Opiskelijahinta
12 €

www.jyvaskylasinfonia.fi

PANCHO VILLA

mexican food restaurant

**NORMAALIT
HAMPURILAISET**

VOIMASSA
28.2. ASTI

9€

SEKÄ LIMU KAUPAN PÄALLE!

JUOMAN SAA KAUPAN PÄALLE MYÖS MUIDEN PÄÄRUOKIEN YHTEYDESSÄ. JUOMATARJOUS ON VOIMASSA TOISTAISEKSI.

TARJOUKSET VAIN OPISKELIJAKORTILLA.

AVOINNA MA-TI 11-20 PANCHO VILLA
KE-TO 11-21 JYVÄSKYLÄ
PE-LA 11-22 VÄINÖNKATU 9
SU 13-19 P. 050 452 4401

WWW.PANCHOVILLA.FI/JYVASKYLA

AINA
+30°C

TULE KYLPYLÄN LÄMPÖÖN RANTASIPI LAAJAVUOREEN!

Opiskelijat ovat tervetulleita kylpylään aina edullisesti opiskelijakorttia näyttämällä: ma–pe klo 7–14 hinta vain 6,70 (3 tuntia) ja muina aikoina 9,70 (3 tuntia).

Keilaus opiskelijahinnoin
ma–to klo 9–16 vain 16,-/rata.
Tule viihtymään kaveriporukalla –
meillä on aina hohtokeilausta!

Keilausvaraus kätevästi myös netistä: www.rantasipi.fi

VARAUKSET JA LISÄTIEDOT www.rantasipi.fi tai 014 628 540

Kylpylähotelli Rantasipi Laajavuori
Laajavuorentie 30, 40740 Jyväskylä
laajavuori.kylpyla@restel.fi

 Rantasipi
KYLPYLÄHOTELLI LAAJAVUORI

NAITÄ EI RIITÄ KUIN NOPEIMMILLE - TULE HETI, PARHAAT VIEDÄÄN KÄSISTÄ!

ALE ISO ALE ISO ALE ISO A

KAIKKI MYYDÄÄN, MITÄÄN EI JÄTETÄ, ENSIN EHTINEILLE PARHAAT - TOIMI HETI!

Paksut TOPPARUKKASET
• valk. musta
SÄÄSTÄ -50%
995 (20 €)

Pehmeät, lämpöiset NAHKARUKKASET
• lämpövuorilla
• musta ja punainen
SÄÄSTÄ -50%
1295 (28 €)

Erä NAHKARUKKASIA
teddyvuorilla
SÄÄSTÄ -25%
1695 (28 €)

MATKAKASSI
• olkahihnalla
• eri värejä
SÄÄSTÄ -50%
1695 (34 €)

Lämpimät NAHKARUKKASET
• teddyvuorilla
SÄÄSTÄ -25%
Alk. 1295 (18 €)

Hyvät valikoimat PIPOJA
Alk. 195

Lasten NAHKARUKKASET
• teddyvuorilla
• punainen ja musta
SÄÄSTÄ -25%
1695 (24 €)

CAVALIER
Kovat, valurunkoiset VETOLAUKUT
• 4 pyörällä
• väillevy
• numerolukitus
• eri värejä
• rajoitettu erä
4695 (83 €)

OLKA- JA KÄSILAUKKUJA
-50%-60%
-70%

AITO TURKIS- RUKKASIA JA -SORMIKKAITA
-50%

REPPUJA -50%

New York 59,-
Kovia VETO- LAUKKUJA
• pyörillä
• väillevy
• vain rajoitettu erä
49,- (120 €)

Tarjoukset voimassa 31.1. asti

Laukkujen erikoisliike palvelua jo vuodesta 1975

MINI LAUKKU
www.laukkuja.fi

TORIKESKUS Hyvitämme tulin parkkimaksun

TORIKESKUS, Yliopistonkatu 36, p. (014) 614 465, ark. 9-19, la 10-17